

ἐνοριακὴ

ΕΥΛΟΓΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ

Ἡ Βηθλεὲμ καὶ ἡ Ἀλήθεια

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ!

Εχω τὴν ἐντύπωση ὅτι ποτὲ ἄλλοτε ἡ ἀνθρωπότητα δὲν ἀναζήτησε τόσο πολὺ τὴν ἀλήθεια, ὅσο στὴν ἐποχὴ μας καί, ὅμως, ποτὲ ἄλλοτε δὲν βρέθηκε τόσο μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀλήθεια τῆς Ἀληθείας, ὅσο στὴν ἐποχὴ μας.

Ἡ αἰτία γι' αὐτὸ τὸ Ταντάλειο μαρτύριο δίψας τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι μία, ὥστόσο οἱ θεωρίες τῶν ἀνθρώπων πάνω στὸ θέμα αὐτὸ εἶναι πολλές, μὲ ἀποτέλεσμα ὄχι μόνο νὰ μὴν λύνεται τὸ πρόβλημα ἀλλὰ οὔτε κἂν νὰ ἐπισημαίνεται.

Ἡ αἰτία, λοιπόν, εἶναι πῶς οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι ταυτίζουμε τὴν ἀλήθεια μὲ τὸ μυαλό μας καὶ τὸν ἑαυτό μας, μὲ συνέπεια νὰ τὴν συρικνώνουμε στὶς ἀτροφικὲς διαστάσεις πού ἔχει ὁ καθένας μας καὶ νὰ ἀδυνατοῦμε νὰ συνεννοηθοῦμε! Ἔτσι, ἡ ἀλήθεια καταντᾷ ὑποκειμενικὴ ὑπόθεση, καί, σὰν τέτοια, ὑπόκειται καὶ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὶς δεσμεύσεις καὶ τὰ δεσμὰ μὲ τὰ ὁποῖα μᾶς κρατοῦν χειροπόδαρα δεμένους τὰ πάθη, οἱ μανίες, οἱ ἀδυναμίες καὶ οἱ ἰδιοτροπίες τοῦ χαρακτῆρα μας.

Παρὰ ταῦτα, ἀκόμη καὶ σ' αὐτὴν τὴν ἐκ μέρους μας νοσηρὴ ὑποκειμενικοποίηση τῆς ἀλήθειας μπορεῖ κανεὶς

Ἔτος Ε΄ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2006 - Ἀριθ. Φύλλου 53

νά διακρίνη τὴν ἄρνησή μας νά τὴν περιορίσουμε σὲ λέξεις, διατυπώσεις καὶ νοήματα, γιατί ποθοῦμε πολὺ βαθειὰ μέσα μας νά γνωρίσουμε τὴν Ἀλήθεια ὡς Πρόσωπο καὶ νά σχετισθοῦμε μαζί Του!

Ἔχουμε θεϊκὴ καταγωγή καὶ προδιαγραφές γιὰ προσωπικὴ σχέση, ἀσχέτως τοῦ ὅτι καταντήσαμε νά παίζουμε μὲ τὶς λέξεις καὶ νά θηρεύουμε τὴν εὐτυχία στὶς πλοκὲς τοῦ λόγου μας καὶ στὶς περιπλοκὲς τῆς νοσηρῆς ψυχολογίας μας.

Εἶναι κατάντημα γιὰ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους νά ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὴν σχέση μας μὲ τὸν Λόγο καὶ νά ἐκδαπανοῦμε τὸν ἑαυτό μας καὶ τὶς δυνάμεις του στὰ λόγια, δηλαδή στὶς κούφιερες λέξεις, πού δὲν ἔχουν ἀντίκρισμα –γιατὶ δὲν εἶναι ἀπεικάσματα καὶ ἀνταύγιες τοῦ Λόγου– καὶ γι’ αὐτὸ δὲν μᾶς βοηθοῦν οὔτε νά σχετισθοῦμε ἀλλ’ οὔτε κἂν νά συνεννοηθοῦμε μὲ τοὺς συνανθρώπους μας.

Ἡ Ἀλήθεια εἶναι Πρόσωπο

Ἡ Ἀλήθεια εἶναι Πρόσωπο. Τὸ Πρόσωπο τοῦ Θεοῦ Λόγου. Τὸ Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι καὶ τὸ Πρόσωπο τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς μας καὶ ἡ ἀλήθεια τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς μας, δηλαδή ἡ ἀλήθεια τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἡ ἀλήθεια τῶν νοημάτων μας, ἡ ἀλήθεια τῆς ἀντιλήψεώς μας, ἡ ἀλήθεια τῶν κριτηρίων μας, ἡ ἀλήθεια τῶν πόθων καὶ τῶν ἐπιδιώξεών μας, ἡ ἀλήθεια τῶν προτεραιοτήτων μας, ἡ ἀλήθεια τῶν ἐπιλογῶν τῆς καρδιᾶς μας, ἡ ἀλήθεια τῶν σχέσεών μας.

Εἶναι νά κλαίη κανεὶς διαπιστώνοντας κάθε μέρα τὸ ἀδιέξοδο τῆς ἐπικοινωνίας τῶν ἀνθρώπων, τὸ χάσμα πού μᾶς χωρίζει ὅταν ἐπιχειροῦμε νά συνεννοηθοῦμε μεταξύ μας. Εἶναι νά κλαίη καὶ νά φθάνη στὴν ἀπόγνωση ὁ ἀνθρώπος πού ἀντιμετωπίζει, ἀντὶ γιὰ τὸν συνάνθρωπό του, ἕναν σκληρὸ τοῖχο, χωρὶς αὐτιά καὶ χωρὶς ἔλεος κατανοήσεως καὶ διάθεση προσεγγίσεως.

Θὰ ἦταν, πράγματι, νά κλαίμε ὅλοι μας μὲ ἀπόγνωση ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ Ἐλπίδα, ἂν δὲν ὑπῆρχε ὁ Χριστὸς ἡ Ἀλήθεια, «ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσῃ μακράν». Ὅμως, εὐτυχῶς, «ἡ Ἀλήθεια ἦλθε, ἡ σκιά παρέδραμε» καὶ ἡ ἐλπίδα τῆς συνεννοήσεως καὶ ἐπικοινωνίας τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχει, ἀρκεῖ ἡ σχέση τοῦ καθενός μας μὲ τὴν Ἀλήθεια-Χριστὸς νά εἶναι ζωντανὴ καὶ γνήσια.

Τελικά, εἶναι αὐταπόδεικτο, ὅτι ὁ χωρισμὸς μας ἀπὸ τὸν Χριστὸ καὶ τὶς ὁδηγίες Του εἶναι ἡ αἰτία τοῦ σκοτισμένου μας μυαλοῦ, ἡ αἰτία τῆς ἀσυνεννοησίας μας, ἡ αἰτία τῆς περίεργης λογικῆς μας, πού δὲν μπορεῖ νά ἀντέξει στὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ μὲ τὴν ἰσχύ καὶ τὴ σκοπι-

μότητα «καταδυναστεύει τὸν δίκαιον» ὡς «δύσχρηστον» ἀκόμη «καὶ βλεπόμενον», γιατί τῆς θυμίζει τὸ πόσο μακρὰ βρίσκεται ἀπὸ τὸν Θεό.

Τὸ δύσκολο γιὰ τὴ λύση τοῦ προβλήματός μας εἶναι ὅτι δὲν παραδεχόμαστε πῶς, σὰν ἀπομακρυσμένοι ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, ἔχουμε πάψει νὰ ἀληθεύουμε, δηλαδή νὰ ἀντιλαμβανόμαστε, νὰ πιστεύουμε καὶ νὰ πράττουμε τὴν Ἀλήθεια.

Μὲ τὴν συσκότιση ποὺ ἔχει ὁ νοῦς μας ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὶς ἀδυναμίες μας βλέπουμε συνεχῶς ὅτι ὁ ἄλλος εἶναι πάντοτε αὐτὸς ποὺ ἔχει τὸ λάθος, ὁ ἄλλος εἶναι ὁ φανατικός, ὁ ἄλλος εἶναι ποὺ ἐμποδίζει τὴν πρόοδο ἢ ποὺ καταργεῖ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἄνθρωποι τυφλοὶ ἀπὸ τὰ πάθη μας διαπληκτιζόμεθα διεκδικῶντας τὸ ἀλάθητο τῶν ἀποφεών μας σ' ἓνα κόσμο ποὺ στέρεφε ἀπὸ ἀληθινούς ἀνθρώπους, ἐκτὸς ἀπὸ λίγους, ποὺ κι αὐτοὶ πῆραν τῶν “ὄμματιῶν” τους κατὰ τὰ βουνά!

Ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ παραχάραξη τοῦ Χριστοῦ

Ἡ τραγωδία αὐτή, τὸ νὰ φάχνουμε, δηλαδή, νὰ βροῦμε τὸ δίκιο μας, ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἔχουμε δίκιο, οὔτε μποροῦμε νὰ τὸ ὑποστηρίξουμε, ἐπεκτείνεται καὶ στὸ χῶρο τοῦ κλήρου μας. Συζητοῦμε συνεχῶς, μιλοῦμε γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ ταυτόχρονα παραχαράζουμε τὸν Χριστὸ σύμφωνα μὲ τὶς ἀπαιτήσεις τοῦ κόσμου καὶ κατηγοροῦμε ὅλους ἐκείνους, ποὺ, μὲ προσωπικὲς καθημερινὲς θυσίες, ζοῦνε πραγματικὰ τὸν Χριστὸ, θυσιάζοντας τὸ θέλημά τους, γενόμενοι γνήσιοι μαθητὲς Του.

Δὲν κάνουμε τὸν κόπο νὰ σκεφθοῦμε πῶς ἄνθρωποι σὰν κι' ἐμᾶς, ἄνθρωποι μὲ πολιτικὲς καὶ κοσμικὲς φιλοδοξίες, ἄνθρωποι ποὺ εἶχαν σὰν προτεραιότητά τους νὰ καλοπερνᾶνε κάθε μέρα σταύρωσαν τὸν Χριστὸ, γιατί ἡ Παρουσία καὶ τὰ λόγια Του ἦταν ἔλεγχος καὶ ἀκύρωση τῶν ἐπιδιώξεών τους. Οἱ ἴδιοι ἐμεῖς ἄνθρωποι, οἱ καλοπερασάκηδες, οἱ “μπουρζουᾶδες”, τώρα ποὺ ὁ Χριστὸς αἰσθητὰ λείπει ἀπὸ κοντά μας ἔχουμε τὸ κουράγιο(!) νὰ Τὸν ἐπικαλούμεθα, ἀφοῦ ἔχουμε τὴν εὐχέρεια νὰ Τὸν ἐρμηνεύουμε ὅπως θέλουμε, καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ κατηγοροῦμε τοὺς αὐθεντικούς ἐρμηνευτὰς Του ὡς μισαλόδοξους φανατικούς καὶ σοῦπερ ὀρθόδοξους!

Ἔτσι γινόταν πάντα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ μισοῦν τὴν ἀλήθεια. Οἰκοδομοῦσαν τοὺς τάφους τῶν παλαιῶν προφητῶν καὶ ἀγίων καί, ταυτόχρονα, λιθοβολοῦσαν τοὺς συγχρόνους τους ἀγίους καὶ προφήτας, γιατί οἱ σύγχρονοὶ τους ἅγιοι εἶχαν τὴν εὐχέρεια νὰ ἀπαντήσουν

καὶ νὰ διαμαρτυρηθοῦν γιὰ τὴν παραχάραξη ποὺ τοὺς γίνεται, ἐνῶ οἱ κεκοιμημένοι δὲν ἀπολογοῦνται οὔτε διαφεύδουν τοὺς παραχαράκτες τους!

Υπάρχει, ἄραγε, ἐλπίδα, μὲ τέτοια κακιὰ κληρονομιά νὰ ἐλπίζουμε πὼς εἶναι δυνατόν νὰ βρεθῆ ἄκρη καὶ νὰ συνεννοηθοῦμε τὴν ὕστατη ὥρα, τοῦλάχιστον ἐμεῖς οἱ ἐκκλησιαστικοὶ τῆς Ἑλλάδος, ἀφοῦ τώρα φαίνονται πιά καθαρὰ στὸν ὀρίζοντα οἱ ζοφερὲς ἐξελίξεις, ποὺ ἀρχὴ ἔχουν τὴ σχέση μας μὲ τοὺς ὀμοδόξους μας καὶ ὕστερα τὶς σχέσεις μας μὲ τοὺς ἑτεροδόξους;

Γιὰ νὰ καρποφορήσῃ ἡ ἐλπίδα πρέπει ὅλοι νὰ ἀναλογισθοῦμε τὶς εὐθύνες μας καὶ νὰ κάνουμε τὴν αὐτοκριτικὴ μας. Πρέπει νὰ ἀρχιτεκτονήσουμε τὰ ἐπιχειρήματά μας μὲ τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν «νοῦν» τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ ὄχι σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιδιώξεις καὶ τὶς προοπτικὲς τοῦ κόσμου. Πρέπει νὰ συμφωνήσουμε ὅλοι γιὰ τὸ ποιὲς ἦταν οἱ ἐπιδιώξεις τοῦ Χριστοῦ καί, ἂν σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ἀντὶ ἀγιογραφικῶν ἐπιχειρημάτων, ἀντιτάξουμε αὐθαίρετες σκέψεις τοῦ τύπου «ἂν ζοῦσε σήμερα ὁ Χριστὸς θὰ ἔκανε αὐτὸ καὶ ἐκεῖνο...», σκιαγραφῶντας μὲ τὰ λόγια μας αὐτὸ πρόσωπο καὶ τὶς ἐνέργειές μας, τότε πραγματικὰ δὲν ὑπάρχει καμμιὰ, μὰ καμμιὰ ἐλπίδα, οὔτε γιὰ συνεννόηση οὔτε γιὰ κάτι καλύτερο.

Ὁ Χριστὸς τῆς Βηθλεὲμ

Ὅποιος πιστεύει ὅτι ἡ Ἐκκλησία σήμερα ἔχει μεγαλύτερη ἀποστολὴ στὸν κόσμο ἀπ' ὅτι στὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων εἶναι πολὺ μακριὰ νυχτωμένος καί, ἂν εἶναι ἐκκλησιαστικὸς ἡγέτης, ὀδηγεῖ τὴν Ἐκκλησία, δηλαδὴ κλῆρο καὶ λαὸ σὲ τρομακτικὲς περιπέτειες. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ εἶναι, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς, «**χθὲς καὶ σήμερον ἡ αὐτὴ**» καὶ ὄχι κάποια ἄλλη. Ἄν γίνῃ κάποια ἄλλη, γίνεται αἴρεση καὶ παύει νὰ εἶναι Ἐκκλησία. Αὐτὸ τὸ διαπιστώνουν ἀκόμη καὶ οἱ αἵρετικοὶ ποὺ ἔχουν διασώσει κάτι ἀπὸ τὸν πόθο τους γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ εἶναι πολὺ λυπηρὸ νὰ ὑπάρχουν ὀρθόδοξοι ποὺ ὄχι μόνο δὲν μποροῦν νὰ τὸ διαπιστώσουν ἀλλὰ καὶ μάχονται αὐτοὺς ποὺ τὸ διαπιστώνουν καὶ προσπαθοῦν νὰ τὸ ἀποτρέψουν.

Τὶ ἄλλο πρέπει νὰ γίνῃ γιὰ νὰ ὀσφρανθοῦμε τὴν ἀποσύνθεση ποὺ ἀποπνέει, ὅπου γῆς, ὁ νοθευμένος χριστιανισμὸς, αὐτὸς ποὺ προσπαθεῖ νὰ παραστήσῃ πὼς ἐκπροσωπεῖ κάτι ἄλλο ἀνώτερο(!), κάτι ἐξελιγμένο, κάτι ποὺ θὰ κυριαρχήσῃ στὸν κόσμο πάνω ἀπὸ τὶς κυβερνήσεις καὶ τὶς ἐξουσίες τοῦ κόσμου, ὁ χριστιανισμὸς ποὺ, τελικὰ,

δὲν ἔχει σχέση με τὸ Χριστὸ ἀλλὰ με τὸν ἀντίχριστο.

Τὰ Χριστούγεννα πλησιάζουν με τὸν Χριστὸ στὴν φάτνη. Καὶ σήμερα στὴν φάτνη ὅπως καὶ χθές. «**Ράκει σπαργανοῦται ὁ τῆ οὐσία ἀναφής**». Τὰ ράκη, δηλαδή τὰ ψυχικὰ ράκη, ἐμᾶς, ἐνδύεται καὶ πάλι ὁ Χριστὸς γιὰ νὰ μᾶς θυμίση ὅτι δὲν ἄλλαξε ὁ σκοπὸς τῆς ἐλεύσεώς Του στὴ γῆ. Δὲν ἦλθε γιὰ νὰ κἀνη ἐκστρατίες γιὰ τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος οὔτε γιὰ νὰ κἀνη ἐπεμβάσεις πολιτικὲς καὶ νὰ διεκδικῆ βασιλεῖες τοῦ κόσμου. Ἦλθε γιὰ νὰ διεκδικῆ τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸν “ἀνθρωποκτόνον” καὶ νὰ γίνῃ φίλος καὶ συνδαιτυμῶνας τῆς ψυχῆς μας. Καὶ ἐρχόμενος μᾶς εἶπε ὅτι ὁ **χριστιανισμὸς εἶναι προσωπικὴ καὶ ὄχι οἰκογενειακὴ, κοινωνικὴ καὶ κρατικὴ ὑπόθεση**. Γι’ αὐτὸ ὁ χριστιανισμὸς εἶναι ἡ μόνη ρεαλιστικὴ ζωὴ γιὰτὶ δὲν ἔχει ἐπιδιώξεις ἐπικρατήσεως ἀλλὰ ἐπιδιώξεις ζωῆς αἰωνίου. Ἡ ἐπικράτηση τοῦ χριστιανισμοῦ σὲ ὅλη τὴν κτίση δὲν εἶναι αὐτοσκοπός, εἶναι ἀποτέλεσμα.

Ὁ χριστιανισμὸς γίνεται οἰκογενειακὴ ὑπόθεση ὅταν ὅλη ἡ οἰκογένεια ταυτισθῆ σ’ αὐτὴ τὴν πορεία. Κοινωνικὴ ὑπόθεση γίνεται ὅταν ταυτισθῆ ὅλη ἡ κοινωνία, καὶ παγκόσμια ὑπόθεση γίνεται ὅταν ταυτισθῆ ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα. Κάτι τέτοιο, ὅμως, μᾶς εἶπε ὁ Χριστὸς ὅτι ποτὲ δὲν θὰ γίνῃ, παρ’ ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημά Του. Μᾶς εἶπε, ἐπίσης, ὅτι ἦλθε γιὰ νὰ μᾶς συγκεντρώσῃ ὅλους στὸ Ὄνομα τοῦ Πατρὸς Του ἀλλὰ ὅτι ἐμεῖς αὐτὸ δὲν τὸ θελήσαμε καὶ ὅτι τελικὰ θὰ ἔλθῃ κάποιος σφετεριστής, «**ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ**», νὰ μᾶς ἐνώσῃ στὸ δικό του φεύτικο ὄνομα καὶ τότε ἐμεῖς θὰ ἐνωθοῦμε με ἐκεῖνον καὶ ὄχι με τὸν Χριστό.

Ὁ Χριστὸς μᾶς ἔχει πεῖ τὰ πάντα ποῦ θὰ συμβοῦν ὡς τὸ τέλος τοῦ κόσμου καὶ εἶναι ἀναμφισβήτητη ἀλήθεια ὅτι δὲν μᾶς ἔδωσε δικαιώματα ὑπεραιοδοξίας, ἀλλὰ ἀντιθέτως μᾶς εἶπε ὅτι εἶναι ἐνδεχόμενο Ἐρχόμενος νὰ μὴν βρῆ κᾶν τὴν πίστη ἐπὶ τῆς γῆς!

Ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ ἔχουμε συνεχῶς στὴ μνήμη μας γιὰ νὰ μὴν παίρνουν τὰ μυαλά μας ἀέρα με κοσμοκρατορικὰ σχέδια καὶ πιστέψουμε πὼς εἴμαστε αὐτοὶ ποῦ θὰ διορθώσουμε τὸν Χριστὸ τῆς Βηθλεέμ, τὸν Χριστὸ τοῦ Σπηλαίου, με τὸν “Χριστὸ” τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἁγίου Πέτρου, τὸν Χριστὸ τοῦ Τιμίου Ξύλου με τὸν “Χριστὸ” τοῦ χρυσοποίκιλτου σταυροῦ. Γιατὶ ὁ Χριστὸς τῆς Βηθλεέμ «**ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ**»!

π. Β.Ε.Β.

Μήπως οί διαφορές Ρωμαιοκαθολικισμοῦ καί
Ὁρθοδοξίας εἶναι βαθύτερες;

Η ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ Η ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ

Σημερινὸς πάπας Βενέδικτος XVI, ὅταν πρόσφατα ἐπισκέφθηκε τὸ Ἰουσβιτς, μίλησε σ' αὐτὸν τὸν τόπο τῆς θηριωδίας καὶ σὲ κάποιο σημεῖο τοῦ λόγου του, ἀποτεινόμενος στὸν Θεό, εἶπε: «Γιατί, Κύριε, σιωπήσες; Γιατί μπόρεσες νὰ ἀνεχθεῖς ὅλα αὐτά;». Ἐδῶ δὲν θὰ σχολιασθεῖ οὔτε ἡ γνωστὴ ἐπὶ μακρὸν καιροσκοπικὴ στάση τοῦ Βατικανοῦ τὴν περίοδο τοῦ ναζισμοῦ, οὔτε ἡ πολιτικὴ “προϊστορία” τοῦ γερμανικῆς καταγωγῆς πάπα τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ἐδῶ πρόκειται γιὰ τὴν λεγόμενη σιωπὴ τοῦ Θεοῦ, θέμα πού ἔχει ἀπασχολήσει πολλοὺς διανοητές. Στὸ ἔργο “Ἡ Σιωπὴ” ὁ ἰδιοφυῆς Σουηδὸς σκηνοθέτης Μπέργκμαν μ' αὐτὸ τὸ θέμα καταπιάνεται καὶ καταλήγει στὴν ἀπόρριψη τοῦ Θεοῦ ἢ μᾶλλον τῆς ἀντίληψης περὶ Θεοῦ πού τοῦ εἶχε μεταδώσει ὁ αὐταρχικὸς προτεστάντης πάστορας πατέρας του. Ξεκινῶντας ἀπ' τὸ Ἰουσβιτς γνωστὸς ἑβραῖος φιλόσοφος ἐγκλωβίζεται στὴ διάζευξη, νὰ δεχθοῦμε ἢ ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεὸς ἢ ὅτι δὲν εἶναι παντοδύναμος.

Μὲ τὰ μέτρα τῆς ἀνθρώπινης διάνοιας ἡ “σιωπὴ” ὀδηγεῖ συνήθως στὴν ἄρνηση τοῦ Θεοῦ, στὴν ἀθεΐα, ἢ στὴν ἐπανάσταση ἐναντίον του (κατὰ τὸ πρότυπο τοῦ Προμηθέα), ἢ τέλος σὲ μία μοιρολατρικὴ ἀποδοχὴ τοῦ Θεοῦ πού ἐκφράζεται ὡς ἀναπάντητο παράπονο. Σὲ ὅλες αὐτὲς τὶς ἀντιλήψεις κοινὴ εἶναι ἡ αἴσθησις ὅτι ὁ Θεός, ἂν ὑπάρχει, εἶναι ἄδικος καὶ αὐτὴ ἡ αἴσθησις δὲν ἀνατρέπεται μὲ καμιά σκέψη φιλοσοφικὴ ἢ θρησκευτικὴ, καταργεῖται μόνο στὴ χριστιανικὴ πίστι. Γιατὶ μόνο σ' αὐτὴν ὁ Θεὸς παίρνει ἐπάνω του τὸ ἀνθρώπινο δράμα καὶ ταυτίζεται μὲ τὸν πόνο τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Στὴν εἰκόνα τῆς Δευτέρας Παρουσίας πού ἔδωσε ὁ Χριστὸς ἀποκαλύπτεται ἡ συγκλονιστικὴ ἀλήθεια τῆς ταύτισης τοῦ Θεοῦ μὲ τὸν ἀνθρώπινο πόνο, στὴν ἐρώτησι: «Πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα... ἢ ἐν φυλακῇ;», ἀπαντᾷ «Ὅ,τι ἐποιήσατε ἐνὶ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε». Μὲ τὸν Χριστὸ ὁ πόνος τῶν ἀνθρώπων ἐγίνε πόνος τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποκαταστάθηκε ἔτσι ἡ δυνατότητα ἀληθινῆς κοινωνίας Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Μόνο λοιπὸν στὴ χριστιανικὴ πίστι -ἀρκεῖ βέβαια αὐτὴ νὰ βιώνεται ἀυθεντικᾶ- εἶναι ἀδιανόητη ἡ ἀντίληψη ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἄδικος καὶ ὅτι “σιωπᾷ”. Αὐτὸ τὴν διακρίνει πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἀπ' ὅλες τὶς θρησκείες ἢ τὶς φιλοσοφικὲς -θεϊστικὲς- ιδέες περὶ Θεοῦ, πού τελικὰ ἀδυνατοῦν νὰ συμβιβάσουν τὴν ὑπαρξὴ τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ κακοῦ καὶ τὴν τραγικότητα τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ ὅτι λοιπὸν ὁ πάπας μίλησε στὸ Ἰουσβιτς γιὰ τὴ σιωπὴ τοῦ Θεοῦ μόνο ἐκπληξὴ καὶ σκανδαλισμὸ μπορεῖ νὰ προκαλέσει. Ναι, ὁ Χριστὸς ἦταν ἐκεῖ, συνέπασχε καὶ βασανίσθηκε μαζὶ μὲ τὰ θύματα τῆς θηριωδίας, ὅπως πάσχει μὲ ὅποιαδήποτε

Στις 14 Δεκεμβρίου:

ΣΥΝΟΜΙΛΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΘΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΑΣ

Θλοι μας αισθανόμαστε πόνο για την διάσπαση τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν ὡς συνέπεια τοῦ Παπικοῦ Σχίσματος. Γράφοντας ὅλοι μας συμπεριλαμβάνω καὶ τὸν ἑαυτό μου, ὁ ὁποῖος μάλιστα λόγῳ τῆς καταγωγῆς μου ἀπὸ Ρωμαιοκαθολικὸ περιβάλλον, βιώνω αὐτὴ τὴ διάσπαση μὲ τοὺς ἐξ αἵματος συγγενεῖς μου. Καὶ αὐτὰ τὰ γράφω γιὰ νὰ μὴ νομιζῇ κανεὶς ὅτι προσεγγίζω τὸ ὄλο θέμα καθαρὰ θεωρητικά.

Ἀντιθέτως, πρόκειται γιὰ μιὰ πραγματικότητα, ἡ ὁποία μὲ τὸ πέρασμα τῶν αἰῶνων ἔχει παγιωθῆ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἀλλάξῃ μὲ ἐσπευσμένες κινήσεις ἢ ἀποφάσεις. Παρὰ ταῦτα χαιρετίζουμε κάθε προσπάθεια ἀλληλοπροσεγγίσεως καὶ διαλόγου, διότι μᾶς δίνουν τὴν πολὺτιμη εὐκαιρία νὰ ὁμολογήσουμε τὴν πίστη μας καὶ συγχρόνως νὰ τὴν κατανοήσουμε καὶ νὰ τὴν βιώσουμε βαθύτερα.

Μιὰ τέτοια εὐκαιρία εἶναι ἡ συνάντηση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου

ἀνθρώπινα παθήματα. Καὶ στὸ ἐρώτημα: «Τότε ποῦ εἶναι ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ;», ἡ ἀπάντηση συνδέεται καὶ αὐτὴ μὲ τὴν μοναδικὴ ἰδιαιτερότητα τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Σ' αὐτὴν, ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ ἔγκειται πρῶτ' ἀπ' ὅλα στὴν θυσιαστικὴ Του ἀγάπη γιὰ τὸν ἄνθρωπο, στὴν ἔσχατη ταπείνωση καὶ τὴν ἐκούσια ἐκμηδένιση του, στὴ Σταύρωση Του, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ ἀμέτοχος σὲ τίποτε ἀπ' ὅσα παθαίνουν οἱ ἄνθρωποι. Στὴν ἀνθρώπινη ἀντίληψη ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν σταύρωση θὰ ἐκδηλωνόταν μὲ τὸ νὰ κατέβῃ ὁ Ἰησοῦς ἀπ' τὸν σταυρό, ὅπως νόμισαν καὶ οἱ παραπορευόμενοι ποὺ εἶπαν: «τότε θὰ πιστέψουμε σ' αὐτόν». Ὅπως ὅμως ὠραῖα γράφει ὁ Παναγιώτης Κανελλόπουλος, «ἡ παράλειψη τοῦ θαύματος, τὴν ὥρα ποὺ μὲ τὸ θαῦμα θὰ ἔσωζε τὸν ἑαυτό του, ἦταν μιὰ ἀπόδειξη γιὰ τὴ θεία του ὑπόσταση...»

Μήπως τελικά, οἱ διαφορῆς ρωμαιοκαθολικισμοῦ καὶ ὀρθόδοξης πίστεως εἶναι βαθύτερες ἀπ' ὅσο συχνὰ νομίζουν θεολόγοι καὶ μὴ; Καὶ μήπως ὀρισμένοι χριστιανοὶ κατασκευάζουν μιὰ δική τους προσωπικὴ θρησκεία καὶ πιστεύουν σὲ κάποιο ἀόριστο θεὸ δικῆς τους ἀντίληψης ποὺ δὲν ἔχει σχέση μὲ τὸν Τριαδικὸ Θεὸ τῆς χριστιανικῆς πίστεως;

Νικήτας Ἀλιπράντης

Καθηγητῆς τῆς Νομικῆς Σχολῆς
τοῦ Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης,
καὶ Ὁμότιμος καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου
“Robert Schuman” τοῦ Στρασβούργου.

μας με τὸν Πάπα στὴ Ρώμη στὶς 14 Δεκεμβρίου. Πρόκειται γιὰ μιὰ συνάντηση, ἡ ὁποία ἔχει ἰδιαιτερότητες καὶ διαφέρει ἀπὸ ἄλλες ποὺ ἔγιναν στὸ πρόσφατο παρελθόν: Ἡ συνάντηση γίνεται στὴν ἔδρα τοῦ Πάπα, στὴ Ρώμη, μὲ φιλοξενούμενο ὄχι τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη ἢ κάποιον ἐκπρόσωπό του, ἀλλὰ τὸν προκαθήμενο μιᾶς ζώσης, πολυπληθοῦς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μὲ ἀπαιτητικὸ ποίμνιο.

Δὲν γνωρίζω μὲ ποιά κριτήρια ἐπιλέχθηκε ἡ 14η Δεκεμβρίου γιὰ τὴν συνάντηση, πάντως φαίνεται ὅτι ἡ ἡμερομηνία αὐτὴ δὲν εἶναι τυχαία. Τὴν Κυριακὴ 14 Δεκεμβρίου 1975 ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ' λειτούργησε στὴν capella Sixtina τοῦ Βατικανοῦ παρουσίᾳ μιᾶς ἀντιπροσωπίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν μακαριστὸ Μητροπολίτη Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνα, ὁ ὁποῖος μάλιστα φοροῦσε καὶ Μανδύα. Στὸ τέλος αὐτῆς τῆς Λειτουργίας ὁ Πάπας ἐξέπληξε ὄλους μὲ τὴν ἐξῆς κίνηση: Ἐπεσε στὰ γόνατα μπροστὰ στὸν Μητροπολίτη Μελίτωνα καὶ στὴ συνέχεια ἄρχισε νὰ ψάχνει κάτω ἀπὸ τὸν Μανδύα καὶ τὸ ράσο τὸ δεξιὸ πόδι τοῦ Μητροπολίτου γιὰ νὰ τὸ ἀσπασθῆ (βλ. Ὁρθόδοξος Τύπος 1 Ἰανουαρίου 1976). Αὐτὴ ἡ πράξη ἐρμηνεύθηκε ὡς ἐκδήλωση ἄκρας ταπεινώσεως, καὶ ὁ Μητροπολίτης Μελίτων συγκλονισμένος δήλωσε πὼς «μόνο ἓνας Ἅγιος μπορεῖ νὰ συμπεριφερθῆ ἔτσι».

Ἐκ τῶν ὑστέρων βλέπουμε ὅτι ἦταν μᾶλλον μιὰ ἐκδήλωση γιὰ τὰ μάτια τοῦ κόσμου, καὶ ἂν ὄχι αὐτό, τουλάχιστον μιὰ στιγμιαία ἐκδήλωση, ἡ ὁποία δὲν εἶχε καμία συνέχεια. Διότι τί νόημα ἔχει μιὰ τέτοια ἐκδήλωση ἐπιμένοντας στὸ ἀλάθητο καὶ στὴν ἀπόλυτη ἐξουσία τοῦ ἐνός, καταργῶντας ἀκόμα καὶ τὸν ἴδιον τὸν Χριστὸν ἀπὸ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας;

Καὶ τί μπορεῖ νὰ ἀλλάξῃ στὶς 14 Δεκεμβρίου 2006; Συζητεῖται τὴν ἰσχυρὰ τὸ ἀλάθητο; Ἡ ἀπάντηση εἶναι ξεκάθαρη: ὄχι! Ἀλλὰ τουλάχιστον μποροῦμε νὰ περιμένουμε ἀπὸ τοὺς Παπικούς νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι ὁ συνομιλητὴς τους δὲν εἶναι μόνος, ἀλλὰ ἔχει πίσω του ὡς ἀσφάλεια καὶ ἐγγυητὲς ἓναν κλῆρο καὶ ἓναν πιστὸ λαό, ποὺ τὸν ἀγαποῦν, καὶ γι' αὐτὸ τὸν παρακολουθοῦν σὲ κάθε βῆμα.

Στὴν παρούσα περίπτωση ὁ Πάπας δὲν ἔχει νὰ κάνῃ - ὅπως ἔχει συνηθίσει - μὲ μιὰ ἄβουλη μάζα, ἡ ὁποία ἀδιαφορεῖ γιὰ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἀναγνωρίζει τὴν ἐξουσία τοῦ ἐνός, ὥστε αὐτὸς νὰ ἀποφασίζῃ καὶ νὰ θεσπίζῃ ὅ,τι θέλει. Συνομιλητὴς τοῦ Πάπα στὶς 14 Δεκεμβρίου θὰ εἶναι ὅλη ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία, κλῆρος καὶ λαός. Καὶ εἴμαστε ἀπαιτητικοί! Ἀπαιτοῦμε ἀπὸ τὸν Πάπα νὰ σεβαστῆ τὸν Πνευματικὸ μας Πατέρα καὶ Ποιμενάρχη, ὄχι μὲ ποδοφιλήματα καὶ ἄλλες συναισθηματικὲς πιέσεις, ἀλλὰ ὡς διάδοχον τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ φύλακα τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς Ἱ. Παραδόσεως τῆς Μίας Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Συγκεκριμένα ζητοῦμε νὰ ἀποκλειστῆ ἀπὸ τὶς συνομιλίες ποὺ πρόκειται

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Σημ. Συντ.: Τὸ κείμενο πού ἀκολουθεῖ εἶναι ἀπόσπασμα ἐκτενοῦς ἄρθρου τοῦ καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς κ. Νικήτα Ἀλιπράντη, πού γράφτηκε στή Γαλλική γλῶσσα καί πρόκειται νά δημοσιευθῆ προσεχῶς στὸν τόμο-ἀφιέρωμα πρὸς τιμὴν τοῦ πρώην Μητροπολίτου Ἑλβετίας Λαμασκηνοῦ. Ἡ μετάφραση τοῦ κειμένου ἔγινε ἀπὸ τὸν συνεργάτη μας κ. Βασίλειο Μακρῆ καί ἡ δημοσίευση στὸ περιοδικό μας ἔχει τὴν συγκατάθεση τοῦ συγγραφέως.

Μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες ἀποκαλύψεις τοῦ Χριστοῦ ἦταν ὅπωςδήποτε ἡ θεμελιώδης διάκριση τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν Καίσαρα, διαφορὰ ἀγνωστὴ στὸν εἰδωλολατρικὸ κόσμον καὶ στὸν Ἰουδαϊσμό. Γνωρίζουμε βέβαια ὅτι αὐτὴ ἡ διαφορὰ δὲν φαίνεται μόνο στοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ “ἀπόδοτε τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ Θεοῦ τῷ Θεῷ” (Ματθ. κβ’, 21). Ἐπαναλαμβάνεται πολλὰ φορὲς γιὰ νὰ σημάνει καθαρὰ τὴ ριζικὴ ἀντίθεση μεταξὺ τῆς ἐξουσίας τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι μιὰ ἐξουσία ἀγάπης καὶ ἐλευθερίας, καὶ τῶν ἐξουσιῶν τοῦ “Καίσαρος” πού συνίστανται στὴν κυριαρχία καὶ τὴν ἄσκηση βίας. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ὁ Χριστὸς ἀπορρίπτει τὸν Καίσαρα (“τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου”, Ματθ. δ’, 8) σὰν ἓνα πειρασμό, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο πού τὸν ἀπορρίπτει ἐπίσης γιὰ τοὺς Ἀποστόλους του – καὶ κατὰ συνέπεια γιὰ τὴν Ἐκκλησία του– ὅταν ἀνακύπτει ἡ ἀντιπαλότητα γιὰ τὴν ὑπεροχὴ μεταξὺ τους. Ἔτσι ἀφοῦ τοὺς ὑπενθύμισε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν τοὺς ἐξουσιάζουν μὲ τὴν κυριαρχία τους (κατακυριεύουσιν), προσθέτει: «Οὐχ οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν» (Ματθ. κ, 25-26). Τέλος ἀκόμη μπροστὰ στὸν Πιλάτο, ἀφοῦ τοῦ ἐπεσήμανε ὅτι ἡ βασιλεία του οὐκ ἔστι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ὁ Χριστὸς ξεκαθαρίζει καὶ τὸ γιατί: «Εἰ, ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ

νά γίνουν κάθε ἐκπρόσωπος τῶν Οὐνιτῶν, ζητοῦμε νὰ μὴ γίνουν οἱ συνομιλίες σὲ λατρευτικούς χώρους, νὰ μὴν ὑπάρξῃ κανενὸς εἴδους συμπροσευχή, νὰ παρέχεται σωστὴ καὶ ἀρμόζουσα πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μας φιλοξενία, δηλαδὴ οὔτε ἀσφυκτικὴ (π.χ. σὲ ρωμαιοκαθολικὸ μοναστήρι), ἀλλὰ οὔτε καὶ πολυτελεστάτη, ζητοῦμε νὰ τηρηθῆ σὰ προσφερόμενα γεύματα μὲ ἀκρίβεια ἢ Νησιεῖα τῆς Ἐκκλησίας μας. Μὲ αὐτὸν τὸν σεβασμὸ καὶ σ’ αὐτὰ τὰ πλαίσια ἐπικροτοῦμε τὸν διάλογο.

Ὁ Πάπας Ρώμης πρέπει νὰ συνειδητοποιήσῃ ὅτι ματαιοπονεῖ ἂν προσπαθῆσῃ νὰ θολώσῃ τὰ μάτια μας μὲ συναιθηματισμούς ἢ ἂν προσπαθῆσῃ νὰ πετύχῃ τὴν παράβαση Ἰ. Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας μας, γιὰ τὸν ἀπλὸ λόγον ὅτι ὁ συνομιλητὴς του δὲν εἶναι Πάπας, ἀλλὰ ὁ Ἀρχιεπίσκοπός μας, ὁ Ὁρθόδοξος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ποιμὴν λογικῶν προβάτων.

π. Γεώργιος Χάας

ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις» (Ἰωάν. ιη', 36). Δὲν θὰ γνώριζε κανεὶς νὰ μιλήσει καλύτερα γιὰ νὰ δηλώσει ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ ἀσυμβίβαστο ἀνάμεσα στὴν Ἐκκλησία (“οἱ ὑπηρεταί”) καὶ τὴν πολιτικὴ ἐξουσία, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ γεγονὸς ὅτι γιὰ νὰ ἐξασφαλίσει τὴν ἀνεξαρτησία του ἔναντι αὐτῆς τῆς ἐξουσίας ἔπρεπε νὰ “κάνει” ὅπως ὁ “Καῖσαρ”, κάτι ποῦ ἐξ ὀρισμοῦ ὁ Χριστὸς ἀποκλείει. Τὸ διαπιστώνει κανεὶς. Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Καίσαρα δὲν εἶναι μόνο δύο δικαιοδοσίες διαφορετικὲς ἀλλὰ εἶναι δύο ἀντινομικοὶ κόσμοι ὑπαρξης.

Ἐξ ἄλλου αὐτὴ ἡ ριζικὴ διάκριση συνδέεται στενὰ μὲ μία ἄλλη ἀποκάλυψη ποῦ πραγματώθηκε ἀπὸ τὸν Χριστὸ μὲ τόση λεπτότητα ποῦ σχεδὸν δὲν ἔγινε ἀντιληπτή: τὸ ξεπέραςμα τῆς νομικῆς σχέσης μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ Θεοῦ. Ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἀπεκαλύφθη ὡς Ἀγάπη στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, τὸ θέλημά του δὲν ἐκφράζεται πλέον μὲ ὑποχρεωτικὸς κανόνες συμπεριφορᾶς ποῦ ἐπισύρουν κυρώσεις, ἀλλὰ (ἐκφράζεται) ἀπὸ ἓνα ἐλεύθερο κάλεσμα νὰ ἀπαντήσουμε στὴν ἀγάπη του, ἀγαπώντας τὸν Τριαδικὸ Θεὸ (μὲ ὅ,τι αὐτὸ προϋποθέτει). Αὐτὴ ἡ ἐλεύθερη κοινωνία Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἔχει μᾶς ὁδηγεῖ στὸ νὰ μὴ βιώνεται ἡ χριστιανικὴ πίστις ὡς μία ὑποταγὴ σὲ ἓνα Θεὸ ποῦ προσωποποιεῖ μὴ νομικὴ ἐξουσία. Αὐτὸ ἀποκλείει μεταξὺ τῶν ἄλλων, νὰ παρουσιάζεται ἡ Ἐκκλησία στὸν πιστὸ μὲ πολιτικὴ διάσταση, γιὰτι ἔτσι θὰ ἐπρόκειτο γιὰ μὴ πίστις ποῦ θὰ προέκυπτε ἀναγκαστικὰ ἀλλοιωμένη, ἀφοῦ θὰ ἦταν προσαρτημένη σὲ ἓνα πολιτικο-νομικὸ “ὄλον”, προσβεβλημένη ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ τοῦ τελευταίου.....

Ἡ πολιτικὴ διάσταση τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας

Στὴν ἐρώτηση γιὰ μάθουμε ἂν ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία μπορεῖ νὰ ἀντιληφθεῖ τὸν ἑαυτό της καὶ νὰ συγκροτηθεῖ μὲ πολιτικὴ διάσταση, ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἀπάντησε πολὺ νωρὶς στὴν ἱστορία της καταφατικὰ. Τὸ ἴδιο τὸ γεγονὸς ὅτι ἀκόμη καὶ σήμερα διαβεβαιώνει ὅτι αὐτὴ ἡ διάσταση εἶναι ἐπουσιώδης ἀποδεικνύει ὅτι αὐτὸ τὸ μεῖζον ἐρώτημα καὶ θέμα ἀρχῆς δὲν τὴν ἀγγίζει. Τέτοια ὑπῆρξε ἡ περίπτωση ἤδη ἀπὸ τὸν τέταρτο αἰῶνα, δηλαδὴ ἀπὸ τότε ποῦ ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἀναφέρεται σὲ ἐκκοσμικευμένα καὶ πολιτικὰ μοντέλα στὸ μέτρο ποῦ ἠῦξανε ὁ ἐκχριστιανισμὸς. Μποροῦμε νὰ σημειώσουμε δύο κύριες αἰτίες αὐτῆς τῆς ἐξέλιξης. Ἡ πρώτη ἦταν ἓνα εἶδος “χαλαρωτισμοῦ”, μὴ ἔλλειψη πνευματικῆς ἐπαγρύπνησης στὸ μέτρο ποῦ ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία καθίστατο ἰδιοκτῆτης γαιῶν, ἀνέπτυξε κοινωνικὸ ἔργο καὶ συγκροτοῦσε μὴ ἐπικράτεια ἐπὶ τῆς ὁποίας δὲν ἤρκετο (μόνο) νὰ ἔχει τὸ δικαίωμα στὴν περιουσία, ἀλλὰ ἀξιοῦσε μὴ ὑπέριστη ἐξουσία. Ἦταν ἡ πρώτη μήτρα. Ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ φαινόταν ἀναγκαῖο νὰ δημιουργήσει τὶς δυνάμεις καταστολῆς (exercitus romanus) γιὰ νὰ προστατεύσει τὶς ἐκτάσεις καὶ νὰ συγκροτήσῃ μίαν Ἀγία Δημοκρατία, ἢ δημοκρατία τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἀπὸ τὴν συστατικὴ (ὀργανικὴ) αἰτία σὰν σημεῖο ἐκκίνησης, ἐμβολιάστηκε τὸ νομικὸ πνεῦμα, ποῦ συνόδευε σὰν αἴτιο καὶ αἰτιατὸ κάθε πολιτικὴ ἐξουσία. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα πολὺ γρήγορα κατέλαβε τὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, τὴν κατέκλυσε διὰ μέσου τῶν αἰῶνων, προκαλώντας ὀλέθριες συνέπειες πάνω στὴν ἐκκλησιολογία καὶ τὴν πίστις καὶ δὲν τὴν ἐγκατέλειψε ἕως σήμερα.

Τὸ νομικὸ πνεῦμα φάνηκε κυρίως ἀπὸ τότε ποῦ ὁ πάπας Λέων ὁ Μεγάλος (440-461 μ. Χ.), θεώρησε ἑαυτὸν ὡς κληρονόμο-διάδοχο τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, μετατρέποντας τὴ γνωστὴ φράσις τοῦ Χριστοῦ σὲ νομικὸ ἐπιχείρημα γιὰ νὰ θεμελιώσει μὴ νομικὴ ποιότητα καὶ ἐξουσία. Ἔτσι προέκυψε ἡ συγχώνευσις μεταξὺ τῆς πολιτικῆς ιδέας τῆς Ρώμης ὡς κεφαλῆς τῆς ὑψηλῆς (“caput orbis”) καὶ τῆς χριστιανικῆς ιδέας τῆς Ρώμης ὡς τόπου μαρτυρίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Χωρὶς νὰ ἐξετάζῃ τὴ συμβατότητα αὐτοῦ ποῦ ἀποκαλεῖται “ἐγκόσμιος” μὲ τὴ Χριστιανικὴ Ἐκκλησιολογία καὶ τὴ χριστιανικὴ πίστις, ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ

Ἐκκλησία συγκροτήθηκε βαθμηδὸν σὲ μιὰ πολιτικὴ ἐξουσία (τὸ κράτος τοῦ Ποντίφηκος). Ἐκτοτε καὶ ἐν ἀπουσίᾳ κάθε αὐτοκριτικῆς, οἱ ἀπόπειρες δικαιολόγησής καὶ οἱ συνακόλουθες ἰδεολογίες δὲν ἔλλειψαν ἀλλὰ καὶ προσετέθησαν.

Οἱ Ἐπίσκοποι-Πρίγκιπες καὶ ἡ ἰδεολογία τῆς ὑπεροχῆς

Αὐτὸ πού ἀποτελεῖ μιὰ αἰτία γιὰ νὰ θλίβεται κανεὶς εἶναι ὅτι, ἡ ἱεροκρατικὴ ἰδεολογία τῆς ὑπεροχῆς ἐπιζεῖ ἀκόμη καὶ σήμερα σὰν θεμέλιο τῆς σύγχρονης πολιτικῆς διάστασης τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Παρὰ τὶς περιπέτειες τῆς ἱστορίας ἡ πόλη τοῦ Βατικανοῦ διεκδίκησε καὶ διατήρησε ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ ἐνὸς κράτους: τὴν ἐπικράτεια, τὸν πληθυσμό, τὸ νομοθετικὸ καὶ δικαστικὸ καθεστῶς τὶς ἀρχές, τὴν διεθνή ἀναγνώριση. Καὶ ὅλα αὐτὰ νομιμοποιημένα ἀπὸ τὴν κατασκευὴ τοῦ “μοναδικοῦ πρωτείου πού ἀνήκει στὴν Ἐκκλησία, τέλεια κοινωνία, ἀπὸ τὸ γεγονός τῆς ὑπέροχης ἀξιοπρέπειας τοῦ πνευματικοῦ σκοποῦ πού ἀκολουθεῖ...”. Ἡ ἀλλοίωση τῆς ἐκκλησιολογίας εἶναι ἀκόμη ἐδῶ καὶ ἡ (ἱεροκρατικὴ) ἰδεολογία στέκει ὄρθια.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐπήρειά της στὴν ἐκκλησιολογία, ἡ πολιτικὴ διάσταση τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας δὲν μποροῦσε νὰ μὴν προσδιορίσει ἀρνητικὰ τὴν ἴδια τὴν πίστη τῶν πιστῶν. Στὴν πράξιν οἱ πιστοὶ αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας βλέπουν σὲ αὐτὴ ἓνα σύνολο πού συντίθεται ἀπὸ δύο στοιχεῖα ἄκρως διαφορετικὰ καὶ ἡ συνείδησή τους εἶναι τελείως ἐπηρασμένη. Καθίσταται συγκεχυμένη, χάνει τὴ λάμψη τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας καὶ ἀποκτᾷ τὰ στοιχεῖα τῆς ὑποταγῆς σὲ μιὰ πολιτικὴ ἐξουσία. Καὶ αὐτὸ ἐδῶ καὶ τόσους αἰῶνες. Γιὰ νὰ ἀντιληφθοῦμε αὐτὴ τὴν ἀλλοίωση τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἀρκεῖ νὰ σκεφθοῦμε τοὺς χριστιανοὺς πού ἦταν ὑποχεῖριοι τῶν παπικῶν κρατῶν ἢ ἀκόμη καὶ αὐτοὺς πού ἔζησαν στὸ φεουδαρχικὸ σύστημα. Ἐπὶ αἰῶνες ἔβλεπαν στὸν ποντίφηκα ἢ στὰ μέλη τοῦ κλήρου καὶ κυρίως στοὺς πρίγκιπες-ἐπισκόπους, τοὺς αὐθέντες στοὺς ὁποίους ἦσαν πολιτικὰ ὑπήκοοι. Ποιὸς δὲν βλέπει ὅτι αὐτὴ ἡ κατάσταση τῆς ψυχῆς, ἂν δὲν εἶναι σχιζοφρενῆς, πλησιάζει ἢ γίνεται δουλοπρεπῆς; Τόσο μακριὰ ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ συνείδηση! Ἡ σύγχρονη κατάσταση δὲν εἶναι ἐν τούτοις οὐσιαστικὰ διαφορετικὴ (ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι εἶναι πιὸ πολὺ συμβολικὴ). Τὸ συμβολικὸ ἀποτελεῖ μέρος τοῦ πραγματικοῦ καὶ διαποτίζει τὶς συνειδήσεις.

Συμπερασματικὲς παρατηρήσεις

Σὲ αὐτὴ τὴν συνεισφορὰ ἀναγκαστικὰ βραχεῖα καὶ ἐλλειμματικὴ προσπάθησα νὰ καταδείξω ὅτι ἡ πολιτικὴ διάσταση τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὴν ἱστορικὴ τῆς μορφή ὅπως καὶ ὑπὸ τὴ σύγχρονή της μορφή, δὲν εἶναι ἓνα θέμα “ἀνώδυνο” γιὰτὶ ἀφορᾷ τὴν ὀργάνωση τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀρνήθηκα σὲ αὐτὸ τὸ πόνημα κάθε συγκριτικὴ προσέγγιση μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἀλλὰ οἱ διαφορὲς εἶναι ἐκεῖ γιὰ νὰ μᾶς σημαίνουν τὴν ὑπαρξή τους. Ἄρα δοθέντος ὅτι ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἀντιληφθεῖ τὸν ἑαυτὸν της οὔτε ἔχει συγκροτηθεῖ σὲ πολιτικὴ ἐξουσία, διαπιστώνουμε ὅτι ἐδῶ πού ὑπάρχει μιὰ διαφορὰ βάθους καὶ βάρους σὲ σχέση μὲ τὴ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία. Καὶ ἐνῶ ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα ἀναρωτιέμαι: Ἡ πληγὴ τῆς διαίρεσης τῶν Ἐκκλησιῶν μπορεῖ νὰ θεραπευθεῖ φορῶντας παρωπίδες, χωρὶς νὰ ἐξετάζουμε ἐξονυχιστικὰ αὐτὸ πού διαχωρίζει τὶς Ἐκκλησίες; Ὅπως προτείνει ὁ Jacques Maritain «πρέπει νὰ διακρίνουμε γιὰ νὰ ἐνώσουμε». Σὲ κάθε περίπτωση τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐλύπησα μὲ τὰ λόγια μου νὰ μὲ συγχωροῦν.

Νικήτας Ἀλιπράντης

Καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θράκης,
καὶ Ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Στρασβούργου.

Ο ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ ΜΑΣ

ὰ ἐορτάσουμε στίς **6 Δεκεμβρίου** τὸν ἅγιο τῆς Ἐνορίας μας, τὸν Ἅγιο Νικόλαο τὸν Θαυματουργό, Ἐπίσκοπο Μύρων τῆς Λυκίας.

Ὁ Ἱ. Ναός μας ἔχει ὡς ἀνεκτίμητο θησαυρὸ ἓνα τεμάχιο τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ ἁγίου Νικολάου, δωρηθὲν ἀπὸ τὸ Μιλᾶνο τῆς Ἰταλίας.

Τὰ περὶ τῆς προελεύσεως καὶ τῆς ἐλεύσεως στὸ Ναό μας τοῦ ἱεροῦ λειψάνου περιγράφονται λεπτομερῶς στὸ ὑπ' ἀριθ. 17 τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας.

Ἡ ἱερὰ λειψανοθήκη τοῦ ἁγίου Νικολάου ἔχει ἐναποτεθεῖ σὲ περίτεχνη ἱερὰ προσθήκη, πλησίον τοῦ τέμπλου καὶ δεξιὰ τῆς Εἰκόνας τοῦ ἁγίου μας καὶ εἶναι πόλος ἔλξεως τῶν ἐνοριτῶν μας ἀλλὰ καὶ τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν ἄλλων περιοχῶν.

Ἡ συνεχὴς παρουσία τοῦ ἁγίου Νικολάου στὸ Ναό μας διὰ τοῦ ἱεροῦ του Λειψάνου εἶναι ἀδιάκοπη πηγὴ εὐλογίας καὶ ἐνιοχύσεως γιὰ ὅλους ἐμᾶς ποὺ ὑπηρετοῦμε τὸν ἅγιο Οἶκο του ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλους τοὺς μετ' εὐλαβείας προσερχομένους. Τὸ ἱερὸ λείψανο τοῦ ἁγίου μας δίδει καὶ τὴν ἐξήγησιν γιὰ τὸ πῶς σὲ τόσο λίγο χρονικὸ διάστημα ἔγιναν τόσα ἔργα ὑποδομῆς, ἀνακαινίσεως ἀλλὰ καὶ καλλωπισμοῦ τοῦ ἱστορικοῦ Ναοῦ Του.

Τὸ Πρόγραμμα τῆς Ἑορτῆς

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Τρίτης, **5ης Δεκεμβρίου**, στίς **6³⁰** μ.μ. θὰ ἀρχίσῃ ὁ ἐορτασμὸς μὲ Πανηγυρικὸ Ἀρχιερατικὸ Ἑσπερινὸ καὶ Ἀρτοκλασία, χοροστατοῦντος τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Φαναρίου κ. Ἀγαθαγγέλου.

Τὸ ἴδιο βράδυ, **9⁰⁰** μ.μ. ἕως **1¹⁵** τὸ πρωῖ, θὰ τελεσθῇ στὸ παρεκκλήσιό μας Ἀγρυπνία, ἡ ὁποία θὰ περιλαμβάνῃ Ἑσπερινὸ, Ὅρθρο καὶ Θ. Λειτουργία.

Τὸ πρωῖ τῆς Τετάρτης, **6ης Δεκεμβρίου**, ὥρα **7⁰⁰**, θὰ ἀρχίσῃ ὁ Ὅρθρος καὶ ἐν συνεχείᾳ θὰ γίνῃ Ἀρτοκλασία καὶ ἡ Θ. Λειτουργία, προεξάρχοντος καὶ πάλι τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Φαναρίου κ. Ἀγαθαγγέλου

Τὸ ἀπόγευμα στὶς 5 μ.μ. θὰ γίνη ἡ Λιτάνευση τῆς ἱερᾶς Εἰκόνοσ μετὰ τὴ συνοδεία τῆσ Φιλαρμονικῆσ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων καὶ ἐν συνεχείᾳ θὰ τελεσθῆ ὁ Ἑσπερινὸσ τῆσ 7ησ τοῦ μηνὸσ, συμπαλλομένων καὶ τῶν ὕμνων τῆσ Ἀποδόσεωσ τῆσ Ἑορτῆσ τοῦ Ἁγίου καὶ τέλος θὰ τελεσθῆ ἡ Παράκλησισ τοῦ Ἁγίου.

Πιστεύουμε ὅτι ὁ ἑορτασμὸσ θὰ εἶναι πάνδημοσ, διότι θὰ προεξάρχη τῆσ πανηγύρεωσ ὁ Ἅγιος Νικόλαοσ διὰ τῶν Ἱερῶν τοῦ Λειψάνων καὶ γι' αὐτὸ περιμένουμε μετὰ χαρὰ καὶ τοὺσ παλαιούσ μασ ἐνοριῖτεσ, οἱ ὁποῖοι ἔχουν μετοικήσει τὰ τελευταῖα χρόνια στὰ Προάστια τῶν Ἀθηνῶν.

ΕΡΑΝΟΣ ΑΓΑΠΗΣ ΞΕΧΗΚΩΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΑΣ

Ξεσηκωμὸσ ἀνθρωπιᾶσ ἀπὸ 10 ἕωσ καὶ 16 Δεκεμβρίου 2006.
Γιὰ τὸν συνάνθρωπό μασ ποὺ πάσχει καὶ στερεῖται καὶ αὐτὸν τὸν ἐπιούσιον.

Μὴ λείψει κανεὶσ ἀπὸ τὸ πανηγύρι τῆσ ἀγάπησ, ὅλοισ νὰ λάβουμε μέρος μετὰ πίστη καὶ προθυμία προσφέροντασ ὅ,τι ἡ καρδιά μασ ἐπιθυμεῖ. Μία φορὰ τὸν χρόνο χτυπᾷ ἡ Ἐκκλησία μασ τὴν πόρτα τῆσ καρδιᾶσ μασ, δῶσε ἀγάπη καὶ πᾶρε εὐλογία. Τὴν εὐλογία τοῦ Κυρίου μασ.

Ἄσ μὴν κλείσουμε τὴν πόρτα μασ ὅταν ὁ Χριστὸσ μᾶσ χτυπάει, καὶ ἄσ δώσουμε καὶ ἀπὸ τὸ ὑστέρημά μασ ἀκόμη, γιὰ νὰ ἀπαλύνουμε τὸν πόνο καὶ τὴν στέρηση

- α) τοῦ πτωχοῦ τῆσ γειτονιᾶσ μασ, ποὺ πεινάει γι' αὐτὰ ποὺ ἐμεῖσ πετᾶμε,
- β) τοῦ ἄρρωστοῦ γέροντα καὶ τῆσ γερόντισσασ τὸ φάρμακο
- γ) τοῦ ὀρφανοῦ καὶ ἐμπερίστατου,
- δ) τοῦ γυμνοῦ τὴν ἐνδυση, τοῦ πάσχοντα ἀνθρώπου τῆσ ἐνορίας μασ.

Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε, λέγει ὁ Χριστὸσ.

Ἅλα λοιπὸν γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ μασ.

«Ἰλαρὸν δότιν ἀγαπᾷ ὁ Θεὸσ» καὶ ἀνταποδίδει ἑκατονταπλασίονα.

Καλὰ Χριστούγεννα καὶ Εὐλογημένα!

Ὁ υπεύθυνος Ἱερεὺσ.

π. Φίλιπποσ Μίαρησ

ΟΙ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΙ “ΨΑΡΩΝΟΥΝ” ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ !

Αὐτὸ τὸ μῆνα ποὺ μᾶς πέρασε, ὅποιο ἔντυπο ἄνοιγα ἢ ὅποια συζήτηση ἄκουγα, μοῦ δημιουργοῦσαν τὴν ἐντύπωση πὼς ὁ κόσμος μας βρίσκεται σ’ ἓνα ἀντίθεο παραλήρημα.

Στὸν εὐρύτερο κόσμο, ἓνας ἀπ’ τοὺς γνωστούς διανοούμενους, κυκλοφόρησε ἓνα βιβλίο μὲ τίτλο «ἡ ψευδαίσθηση Θεός» τὸ ὁποῖο ἀναμένεται νὰ ἔχει τεράστια ἀπήχηση καὶ λόγῳ τοῦ ὀνόματος τοῦ συγγραφέα, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῶν συντριπτικῶν ἐπιχειρημάτων του τὰ ὁποῖα δὲν ἀφήνουν στὸν ἀναγνώστη καμμία ἀμφιβολία πᾶς γιὰ τὸ ὅτι ὅλες οἱ θρησκείες εἶναι ἀχρηστες καὶ επικίνδυνες καὶ ἀποκλήματα ἄρρωστων μυαλῶν. Δηλαδή, μὲ ἀπλά λόγια, μόλις διαβάσουμε αὐτὸ τὸ βιβλίο θὰ δοῦμε ὅλοι τὸ «φῶς» μας, θὰ γίνουμε ἄθεοι καὶ θὰ καταλάβουμε πόσο ...ἀνόητοι εἴμαστε ποὺ σπαταλήσαμε τόσα χρόνια τῆς ζωῆς μας στὴν Πίστη!... Καὶ μὴ βιαστεῖτε νὰ πεῖτε ὅτι εἶναι φυσικὸ νὰ γράφονται αὐτὰ στὴν «ἄθρη Εὐρώπη», γιὰτὶ αὐτὰ ποὺ γράφονται στὴν «ὀρθόδοξη Ἑλλάδα» δὲν πᾶνε καθόλου πίσω! Μέχρι καὶ θεωρία τῆς καταγωγῆς μας ἀπὸ τοὺς ...ἀχινοὺς, διάβασα, οἱ ὁποῖοι –λέει– ἔχουν 7.000 κοινὰ γονίδια μὲ τοὺς ἀνθρώπους(!) ὅπως καὶ τὸ ὅτι περιμένουμε κάποιον σπουδαῖο διανοούμενο ποὺ θὰ μᾶς δια φωτίσει πάνω στὸ πὼς ὁ Θεός “σκοτώνει αὐτοὺς ποὺ τοῦ ἀντιστέκονται”! Τέλος πάντων, μέσα ἀπὸ τὸ γενικὸ χάος, ξεχώρισα δύο ἄρθρα τὰ ὁποῖα ἤθελα νὰ σᾶς ἀναφέρω.

Τὸ πρῶτο εἶναι μιά συνέντευξη ποὺ ἔδωσε ἓνας μεγαλότιτλος στρατιωτικὸς, στὴν ὁποία δὲν ντράπηκε νὰ ξεσκεπάσει στοὺς πάντες τὴν ὑποκρισία του, ὁμολογῶντας πὼς, ὅσο βρισκόταν στὴν ὑπηρεσία του παρίστανε τὸ χριστιανὸ –προφανῶς γιὰ νὰ μὴν ὑποστῆ κυρώσεις– ἐνῶ τώρα ποὺ μπορεῖ νὰ μιλήσει ἐκ τοῦ ἀσφαλούς, διακηρύσσει ἐπιτέλους τὴν πεποιθήσῃ του ὅτι ὅλη ἡ Πίστη μας εἶναι παραμύθια γιὰ τοὺς ἀφελεῖς καὶ ἄδαεῖς. Καὶ δὲν εἶναι μόνον ἡ Πίστη ποὺ χλευάζεται ἀπὸ τὸν ἀνανδρο στρατιωτικὸ –γιατὶ εἶναι ἀνανδρία καὶ δειλία τὸ νὰ κρύβει κανεὶς τὶς πεποιθήσεις του ἀπὸ φόβο– ἀλλὰ δὲν δίστασε νὰ ἐξευτελίσει κι αὐτὴν ἀκόμη τὴ στολὴ του, λέγοντας ὅτι καὶ οἱ στρατιωτικοὶ φοροῦν τὴ στολὴ καὶ τὰ γαλόνια καὶ τὰ σπαθιά καὶ τὰ παράσημα γιὰ νὰ «ψαρώνουν τὸν κόσμο», ἀκριβῶς ὅπως φοροῦν κι οἱ ἀρχιερεῖς χρυσὰ ἄμφια, μὲ τὸν ἴδιο σκοπὸ, δηλαδή νὰ «ψαρώνουν» κι αὐτοὶ τὸν κόσμο.

Γιὰ νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, ἀπ’ ὅλα ὅσα λέει ὁ κύριος, αὐτὸ τὸ καταλαβαίνω λιγώτερο. Ἀπὸ τὸ χαρακτῆρα μου ἔχω μιά ἐμφυτὴ ἀντιπάθεια στὶς χρυσοποίκιλτες στολές καὶ ἀπεχθάνομαι τὴν πομπώδη ἐμφάνιση καὶ τοὺς «μεγαλόπρεπους» τρόπους θεωρῶντας τὰ ἐνδειξη τεράστιου κενοῦ. Ἡ μόνη «στολὴ» ποὺ μοῦ ἀρέσει εἶναι τὸ ἱερατικὸ ράσο, γιὰτὶ αὐτὸ εἶναι ἡ διακήρυξη τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς ἀδιαφορίας γιὰ ὁποιαδήποτε «μόδα» ἐπινοεῖ ἡ ἀνθρώπινη ἀνία καὶ ματαιοδοξία. Ξεκινῶντας λοιπὸν ἀπ’ αὐτὴ μου τὴν ἀπέχθεια, φανταζόμουν ὅτι, οἱ ἄνθρωποι ποὺ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ φοροῦν κάποιες στολές –οἱ στρατιωτικοὶ ἐν προκειμένῳ– καὶ συμμερίζονται τὴ δική

μου απέχθεια, θὰ ἔχουν τὴν παρηγορία ὅτι, ὅσο γελοῖοι κι ἂν αἰσθάνονται μέσα στὴν πομπώδη ἐπίδειξή τους, ὅμως, φοροῦν στολές οἱ ὁποῖες συμβολίζουν κάτι, τὶς ὁποῖες φόρεσαν καὶ ἐτίμησαν ἄλλοι ἄνθρωποι καὶ ἔχυσαν καὶ τὸ αἷμα τους φορῶντας τὶς. Ἄν δέ, αἰσθάνονται ὅτι «φουσκώνουν» καὶ γίνονται σπουδαῖοι λόγω γαλονιῶν καὶ παρασήμων, τότε ἡ στολή καὶ οἱ πομπώδεις τρόποι ἐκφράζουν ἐπαξίως τὴν φαιδρότητά τους. Ἀλλὰ ὅτι θὰ γελοιοποιῶνται ἄνθρωποι γιὰ νὰ «ψαρώνουν τὸν κόσμο», δὲν τὸ εἶχα ποτέ μου φανταστεῖ. Ἄσε πὺ δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ πὺ «ψαρώνουν» ἀπὸ κάτι τέτοια στὴν καθαρὰ εἰκονοκλαστικὴ ἐποχὴ μας, ἡ ὁποία πολεμάει κάθε μορφή ἐπίδειξης ἐξουσίας, εἴτε αὐτὴ εἶναι στρατιωτικὴ, εἴτε πολιτικὴ, εἴτε θρησκευτικὴ. Τραγικὸς ὁ ἄνθρωπος πὺ ἐξευτελίζεται γιὰ τὸ τίποτα!...

Τὸ δεύτερο ἄρθρο πὺ δημοσιεύτηκε σὲ ἡμερήσια ἐφημερίδα ἦταν ἐνὸς καθηγητῆ πὺ ἀπαντοῦσε σὲ ἄρθρο κάποιου ἄλλου καθηγητῆ καὶ ἔχει σὰν θέμα τὸ κατὰ πόσον εἶναι συμβατὴ ἡ φρόνηση μὲ τὴν Πίστη! Κάποιος μοῦ εἶπε ὅτι ὁ ἀρθρογράφος αὐτὸς εἶναι χειροτονημένος κληρικὸς, ἀλλὰ εὐχομαι νὰ ἔχει λάθος. Ἐξ ἄλλου, καὶ ἡ φωτογραφία πὺ συνώδευε τὸ ἄρθρο ἦταν φωτογραφία λαϊκοῦ καὶ ὄχι κληρικοῦ. Τέλος πάντων, ὅπως καὶ νὰ ἔχει τὸ πρᾶγμα, αὐτὸ τὸ δεύτερο ἄρθρο, ἴσως νὰ φάνταζε στὰ μάτια τοῦ συγγραφέα τοῦ ὅτι ὑπερασπίζει τὴν Πίστη. Μόνο στὰ μάτια τοῦ συγγραφέα τοῦ ὅμως. Σὲ ὅλα τὰ ἄλλα μάτια πὺ τὸ διάβασαν φάνταξε τὸ ἴδιο –ἂν ὄχι περισσότερο- ἀντίθεο μὲ τὸ ἄρθρο τοῦ ἀντίθεου στρατιωτικοῦ.

Ὁ περιορισμένος χῶρος τοῦ περιοδικοῦ μας δὲν ἐνδείκνυται γιὰ κάνουμε ἐκτενῆ ἀνάλυση οὔτε τοῦ ἐνὸς οὔτε τοῦ ἄλλου ἄρθρου. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ ἐπισημάνω δύο σημεῖα τὰ ὁποῖα εἶναι πανομοιότυπα στὶς ἀπόψεις αὐτῶν τῶν δύο τόσο διαφορετικῶν ἀρθρογράφων. Τὸ ἓνα σημεῖο εἶναι ἡ ἀπαξιοτικὴ ἀναφορά στὶς «ἀπαίδευτες μᾶζες», τὸν κόσμο μὲ τὸ «χαμηλὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο», πὺ ἔχει «ἀπροθυμία γιὰ προβληματισμὸ καὶ στοχασμὸ» καί, ἄρα, ἐκστασιάζεται μπροστὰ σὲ θαύματα καὶ πιστεύει ὅ,τι τοῦ «σερβίρου» καὶ ἀκολουθεῖ μωρόπισια τὸν κλῆρο πὺ τοὺς ἐκμεταλλεύεται. Τὸ δεύτερο σημεῖο εἶναι ἡ ἀγανάκτηση ἐναντίον τοῦ –ποιοῦ ἄλλου;- Μεγάλου Κωνσταντίνου, τὸν ὁποῖο μάλιστα ὁ «μορφωμένος» στρατιωτικὸς πὺ δὲν ἀνῆκει στὶς ἀμόρφωτες μᾶζες, ἀποκαλεῖ καὶ μητροκτόνο!!! Καὶ οἱ δύο πάντως τὸν κακίζουν γιὰτὶ εἰσήγαγε τὴν χριστιανικὴ Πίστη στὴν καθημερινὴ ζωὴ τῶν πολιτῶν, ἔδωσε κῦρος καὶ βασιλικὴ προστασία στοὺς κληρικούς καὶ δὴ τοὺς ἐπισκόπους καὶ ἔνωσε κάτω ἀπὸ τὴν κοινὴ Πίστη ὅλους τοὺς διαφορετικὸς λαοὺς τῆς αὐτοκρατορίας του. Κι αὐτό, κατὰ τὴ γνώμη τῶν δύο ἀρθρογράφων, εἶναι κακό! Καὶ γιὰ μὲν τὸν ἄθεο στρατιωτικὸ, εἶναι κακό, γιὰτὶ θὰ προτιμοῦσε ἡ ἱστορία νὰ εἶχε πάρει μιὰ διαφορετικὴ τροπὴ σὲ κείνο τὸ κρίσιμο σταυροδρόμι τῆς καὶ ἡ οἰκουμένη νὰ εἶχε ἐνωθεῖ κάτω ἀπὸ τὴν κοινὴ ἀθεΐα καὶ ὄχι κάτω ἀπὸ τὴν κοινὴ Πίστη. Ὅμως, γιὰ ἓναν ὑποτιθέμενο μὴ-ἄθεο, τί τὸ κακὸ κρύβει ἡ προστασία τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τὴν... ἔλλειψη διορατικότητας ἐκ μέρους τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, ὁ ὁποῖος θὰ ἔπρεπε νὰ διαβλέψει τὴν κατάχρηση ἐξουσίας πὺ θὰ γινόταν ἀπὸ ὀρισμένους ἐπισκόπους ἑκατό, διακόσια, χίλια χρόνια μετὰ τὸ θάνατό του, καὶ νὰ τοὺς τιμωρήσει μὲ τὸ νὰ στερήσει τὴν τιμὴ καὶ τὴν προστασία του καὶ ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρες τῆς Α' Οἰκουμενικῆς

Συνόδου!... Καί μάλιστα ὁ καθηγητής τονίζει μὲ ἀτράνταχη βεβαιότητα ὅτι αὐτὲς οἱ ἐξελίξεις «κάθε ἄλλο παρά ἐναρμονισμένες μὲ τὸ Λόγο» ἦταν. Νὰ ὑποθέσουμε, δηλαδή, ὅτι αὐτὴ τὴ βεβαιότητα τὴν ἀντλεῖ ἀπὸ τὶς πληροφορίες τὶς ὁποῖες ἔλαβε ἀπὸ Αὐτὸν τὸν Ἴδιο τὸ Λόγο; Τὸν Ὅποιο, σημειωτέον, διαχωρίζει κιόλας ἀπὸ τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, πὸν ὀνομάζει ἀπλῶς Ἰησοῦ...

Ὅμως, ὁ Θεὸς-Λόγος ἦρθε στὴ γῆ καὶ μᾶς ἔδωσε τὴν Ἐκκλησία Του. Μᾶς τὴν ἔδωσε συγκεκριμένα, γι' αὐτὴ τὴ ζωὴ, γι' αὐτὸν τὸν κόσμο. Κι ἐμεῖς κάτι ἔπρεπε νὰ τὴν κάνουμε τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Νὰ τὴν κάνουμε τρόπο ζωῆς μας, τρόπο σκέψης μας, νὰ τὴν κάνουμε καρδιά μας καὶ νοῦ μας καὶ δικαιοσύνη μας καὶ κριτήριό τῆς ὑπαρξῆς μας. Καί, γιὰ νὰ ἐπαναλάβω τὰ λόγια τοῦ μεγάλου Ρώσου συγγραφέα Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι, «ἂν (ἡ Ἐκκλησία) δὲν ἦταν τοῦ κόσμου τούτου, δὲν θὰ μπορούσε καθόλου νὰ ὑπάρχει στὴ γῆ.» Κι ἀκόμη λέει πῶς, «ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ περιλαμβάνει μέσα της ὅλο τὸ Κράτος, κι ὄχι νὰ πᾶνει μονάχα κάποια γωνίτσα», κι αὐτὸ φαίνεται ἀπόλυτα λογικὸ σ' ὅποιον ἔχει κάνει κέντρο τῆς ὑπαρξῆς του τὸ Θεό-Λόγο Χριστό. Γι' αὐτὸ κι ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος τὸ βρῆκε λογικὸ, κι ἀφοῦ εἶχε καὶ τὴν ἐξουσία, τὸ ἔκανε καὶ πράξη. Ὅχι γιὰ πολιτικούς λόγους. Γιατὶ ἐκεῖνος ἦταν κοσμοκράτορας καὶ δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ σκεφτεῖ «πολιτικά» μὲ τὴν ἔννοια πὸν δίνουμε ἐμεῖς στὴ λέξη. Γιατὶ ἐκεῖνος δὲν εἶχε ἀνάγκη κανέναν.

Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα, τὰ προβλήματα ξεκινοῦν ἀπὸ τὸ σημεῖο πὸν ὁ κόσμος –σὲ μικρότερο ἢ μεγαλύτερο ποσοστὸ– δὲν ἀναγνωρίζει σὰν κέντρο καὶ κριτήριό τῆς ζωῆς του τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Τότε, ἡ ζωὴ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πὸν προϋποθέτει ἀγιότητα καὶ ἐνότητα Πίστεως, παρουσιάζεται στοὺς πολλοὺς προβληματικὴ καὶ ἀνεπιθύμητη. Καὶ τότε οἱ λύκοι μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ ποιμένος λυμαίνονται καὶ τὴν κοσμικὴ καὶ τὴν πνευματικὴ ἐξουσία πὸν τοὺς παραχωρεῖται.

Καὶ ἔτσι ξεκινᾷ αὐτὸ πὸν ὀνομάζουμε «πολιτικὴ σκοπιμότητα», δηλαδή ἡ διπρόσωπη νοοτροπία τοῦ νὰ ζυγίζουμε τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα μὲ βάση τὸ τί θὰ χάσουμε καὶ τί θὰ κερδίσουμε. Ἔτσι, γιὰ παράδειγμα, τὶς παραμονὲς τῶν ἐκλογῶν ἀποκαλοῦμε τὶς «ἀπαίδευτες μᾶζες» «κυρίαρχο λαό», «φαρόνοντας» τὰ κορόϊδα γιὰ νὰ τοὺς παρασύρουμε νὰ μᾶς ἐξασφαλίσουν τὴν ἐπόμενη τετραετία καὶ νὰ λύσουμε ἐμεῖς τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς μας!... Καὶ μὲ τὴν ἴδια ἀλαζονεῖα τὸ ἐκκλησιαστικὸ κατεστημένον μεταχειρίζεται τὸ λαϊκὸ ἔρεισμα τῶν μαζῶν σὰν ἐπίδειξη δύναμης ὅταν χρειάζεται νὰ ἐκβιάσει τὸ Κράτος...

Ὅμως, ἡ ἀλαζονικὴ ὑπεροψία ὅσων χωρίζουν τοὺς συνανθρώπους τους στὴν ἐλίτ τῶν διανοουμένων καὶ τὴν πλέμπα τῶν «ἀμόρφωτων μαζῶν» εἶναι ὁ πῶς ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς κάθε ἔννοιας δημοκρατίας καὶ ἰσότητας καὶ ἀλήθειας. Κι εἶναι ἀφάνταστα γελασμένος ὁποῖος θεωρεῖ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ «μᾶζα». Γιατὶ ὁ Θεὸς μαθαίνει τοὺς ἀνθρώπους πῶς νὰ διασώζουν καὶ νὰ διατηροῦν τὴ μοναδικότητά τους. Ἔτσι, ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ ἔχει μιλήσει πάμπολλες φορές μέσα στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία μὲ τρόπο καθαρὸ καὶ ἀποτελεσματικὸ καὶ μὲ ἀλάνθαστο κριτήριό τοῦ τί εἶναι ἀρεστὸ καὶ τί μὴ ἀρεστὸ στὸ Θεό. Καὶ καλὸ θὰ εἶναι, ὅσοι κομπάζουν καὶ καταφρονοῦν τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ νὰ συμμαζευτοῦν λιγάκι. Ἄλλιῶς τοὺς περιμένουν μεγάλες ἐκπλήξεις!...

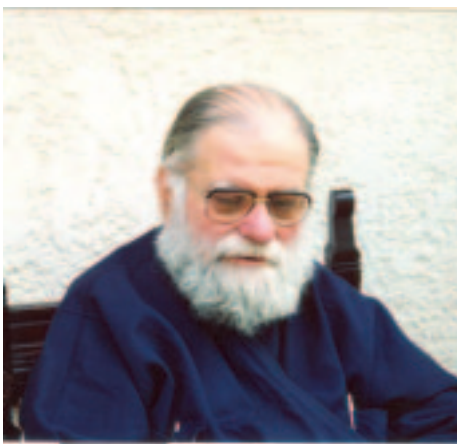
Νινέττα Βολουδάκη

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ο άνθρωπος, όντας κοινωνικόν όν από την φύση του, άπ' την άρχή τής έμφανίσεώς του πάνω στη γή συγκρότησε κοινωνίες άρχικα ύποτυπώδους -πρωτόγονης θά έλεγε κανείς- μορφής που σταδιακά έξελίχθηκαν και έφθασαν στις σημερινές. Άκρογωνιαίος λίθος όχι μόνο για την συγκρότηση αλλά και για την όμαλή κοινωνική λειτουργία είναι ή προσφορά.

Ή προσφορά προς τον συνάνθρωπο και προς τό εύρύτερο κοινωνικό σύνολο είναι

δυνατό να γίνει από άτομα άνεξαρτήτως ήλικίας, μορφωτικού έπιπέδου και κοινωνικής τάξεως καθώς ή πράξη είναι αυτή που άξιολογείται και όχι ό προσφέρων. Άς διευκρινισθεί στο σημείο αυτό ότι εκείνο που εκτιμάται από τον κοινωνικό περίγυρο δέν είναι τό είδος ή τό ποσόν τής προσφοράς, αλλά τά κίνητρα του πράττοντος και οι μύχιες έπιδιώξεις του. Αυτός άκριβώς είναι ό λόγος που στην συνείδηση τών ανθρώπων ή ένορία και ή προσφορά της βρίσκονται πολύ ψηλά.

Ή Ναός είναι τό έπίκεντρο τής ζωής μιας κοινωνίας. Άποτελεί ανάπαυση τών πασχόντων,

καταφυγή τών θλιβομένων, παραμυθία όλων. Όποιαδήποτε ώρα τής ήμέρας και άν μπει κανείς σε μία έκκλησία, θά δει προσκυνητή συμμένο εύλαβικά κάτω από τό ήμίφως τών καντηλιών να άπευθύνει δέηση ή δοξολογία προς τον Θεό με μάτια ύγρά.

Τό έργο τής ένορίας είναι πολυσχιδές και καλύπτει όλους τους τομείς τής ανθρώπινης δραστηριότητας. Ίθύνων νοϋς όλων τών ένεργειών είναι ό ιερέυς, ό όποιος για την καλύτερη έπιτέλεση τών καθηκόντων του -πλήν τών λειτουργικων- χρέζει άξίων συνεργατών που θά βρίσκονται σε διάφορα "πόστα". Ή άγαστή συνεργασία όλων θά έπιφέρει τά προσδοκώμενα άποτελέσματα. Στην περίπτωση αυτή ή ρήση "ή ισχύς έν τή ένώσει" βρίσκει την πραγμάτωσή της.

Οι συνεργάτες που βοηθοϋν τό έργο τής ένορίας είναι έπιφορτισμένοι με πολλά καθήκοντα, τά όποια για να φέρουν έπιτυχώς εις πέρας, πρέπει να πληροϋν -κατά την άποφή μου- κάποιες προϋποθέσεις ή άπουσία τών όποιων άποτελεί τροχοπέδη για την όμαλή λειτουργία τής ένοριακής ζωής.

Παναγιώτης Βουρβόπουλος

Ή συνεργάτης του Ένοριακού έργου χρειάζεται να αποβάλλει τό "Εγώ" και να

Χαριτὼ Αύγερινου

ένστερνισθεῖ τὸ “ἡμεῖς”. Ἡ ὅποια προσφορά του εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχει ἀρχὴ καὶ πέρασ τὸν συνάνθρωπο, δίχως ἴχνος ὑστεροβουλίας, προσωπικῆς προβολῆς καὶ ἀπόσπασης ἐπαίνων ἀπὸ τὸν περίγυρο. Ἡ προσήνεια, τὸ ἀσβεστο χαμόγελο, ἡ προθυμία, ἡ συνεργατικότητα, ἡ ἐλεύθερη ἔκφραση γνώμης μὲ παρηρησία ἀλλὰ δίχως τάσεις ἐπιβολῆς καὶ **ἡ διαλογικὴ συζήτηση** συναπαρτίζουν τὴν προσωπικότητα τοῦ ἰδανικοῦ συνεργάτη, τοῦ ἀνθρώπου ποὺ εἶναι ἱκανὸς νὰ προσφέρει στὸν συνάνθρωπο γιατί ἀγαπᾷ πραγματικὰ τὸν ἄνθρωπο, ὄχι μόνον αὐτὸν ποὺ χρήζει ὑλικῆς βοήθειας, ἀλλὰ καὶ ὅποιον ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ ἐπίσκεψη φιλική, ἀπὸ ἓνα χαμόγελο, ἀπὸ λόγια παρηγοριᾶς.

Τὰ προαναφερθέντα χαρακτηριστικὰ εἶχαν ἄνθρωποι ποὺ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν ἐνορία μας ἀφοῦ ὑπηρέτησαν οἱ μὲν Κληρικοί, ὡς Λειτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου, οἱ δὲ λαϊκοί, στὸ Φιλόπτωχο ἢ στὸ Παγκάρι.

Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρουμε τὸν μακαριστὸ Πρωτοπρεσβύτερο καὶ διατελέσαντα Προϊστάμενο τοῦ Ναοῦ π. **Ἐμμανουὴλ Βολουδάκη**, ὁ ὁποῖος ὡς γνήσιος Ποιμὴν στάθηκε στὸ ὄψος τῆς ἀποστολῆς του ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος. Τὴν **Χαρίκλεια Λούβρου**, ἡ ὁποία ἔφυγε πρόσφατα ἀπὸ κοντά μας, τὴν **Χαριτὼ Αύγερινου**, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα ἀντικα-

Γεώργιος Κουτσανδρέας

τόπτριζε τὴν προσωπικότητά της, τὸν **Γιῶργο Κουτσανδρέα**, τὸν **Παναγιώτη Βουρβόπουλο**, τῶν ὁποίων ἡ προσωπικότητα καὶ ἡ προσφορά θὰ μείνουν ἀνεξίτηλες στὴν μνήμη ὄλων μας ὅσα χρόνια καὶ ἂν περάσουν. Τὰ πρόσωπα μνεῖα τῶν ὁποίων γίνεται εἶναι αὐτὰ ποὺ εἶχα τὴν τιμὴ νὰ γνωρίζω προσωπικά. Ἀσφαλῶς ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς ἐνορίας μας, ὑπῆρξαν καὶ ἄλλες προσωπικότητες ἄγνωστες σὲ ἐμένα λόγω τοῦ νεαροῦ τῆς ἡλικίας μου, ἀλλὰ γνωστὲς στὸν ἅγιο ποὺ ὑπηρέτησαν καὶ στὸν Ζωοδότῃ Κύριο, ποὺ “ἀποδίδει ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ”.

Χαρίκλεια Λούβρου

Ἐμεῖς οἱ νεώτεροι ἀνακαλοῦμε νοσταλγικὰ τὴν μνήμη τους. Ἡ προσφορά καὶ τὸ ἔργο τους στιγμάτησαν τὴν ζωὴ τῆς ἐνορίας ἀποτελώντας ταυτόχρονα παρακαταθήκη γιὰ ἐμᾶς τοὺς νεώτερους. Μᾶς θέτουν ἐνώπιον τῶν εὐθυνῶν μας οἱ ὁποῖες εἶναι τεράστιες, γιατί δὲν ἀρκεῖ ἀπλῶς νὰ συνεχίσουμε τὸ ἔργο τους, ἀφοῦ ἡ σύγκριση μαζί τους σὲ αὐτὴν τὴν περίπτωση θὰ εἶναι μοιραία. Ἔχουμε χρέος ἀπέναντι σὲ ἐκείνους ποὺ ἔφυγαν νὰ συνεχίσουμε καὶ νὰ ἐπαυξήσουμε τὰ ὅσα ἔκαναν, δίδοντας ταυτόχρονα ὑπόσχεση σὲ αὐτοὺς ποὺ θὰ ἔρθουν ὅτι θὰ προσπαθήσουμε νὰ προσφέρουμε μὲ ὅλες μας τίς δυνάμεις ὅσα θὰ ἀνακουφίσουν τοὺς συνανθρώπους μας ὥστε νὰ βροῦμε καὶ μεῖς «ἔλεος καὶ χάριν» μαζί μὲ ἐκείνους ποὺ ἔγιναν φωτεινὰ παραδείγματα στὴ ζωὴ μας.

Κωνσταντῖνα Βουρβοπούλου

Ἀλληλογραφία με τούς ἀναγνῶστες μας

ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Αιάβασα με προσοχή τὸ ἀξιόλογο ἄρθρο τοῦ πατρὸς Ἡλία Φρατσέα στὸ τεῦχος 52 τῆς «Ἐνοριακῆς Εὐλογίας» με τίτλο «Βυζαντινὴ μουσικὴ παράδοση στὴ Ρουμανία». Μᾶς μεταφέρει ιδιαίτερα ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες ποὺ ἔχουν νὰ κάνουν μετὰ τὴν καλλιέργεια τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς παιδείας στὴ Ρουμανία. Μάλιστα, τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς προσπάθειας τὰ ἀπολαύσαμε διὰ ζώσης στὴ λαμπρὴ ἐκδήλωση τῶν Ρουμάνων ψαλτῶν ποὺ ἔλαβε χώρα πρὸ διμήνου στὸν Ἅγιο Νικόλαο καὶ μᾶς συνάρπασε κυριολεκτικά.

Οφείλω ὅμως νὰ ὁμολογήσω ὅτι κάποιες ἐνστάσεις δημιουργήθηκαν μέσα μου σχετικὰ μετὰ κάποιες ἐπισημάνσεις τοῦ πατρὸς Ἡλία γιὰ τὶς ἀπαρχές τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴ Ρουμανία. Συγκεκριμένα, ὁ πατὴρ Ἡλίας ἀναφέρεται στὴ δράση τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ποὺ κήρυξε τὸ λόγο τοῦ Εὐαγγελίου στὴ γεωγραφικὴ περιοχὴ ποὺ καταλαμβάνει ἡ σημερινὴ Ρουμανία. Τονίζει μάλιστα ὁ πατὴρ Ἡλίας τὴ φράση ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος κήρυξε «ἀπὸ Ἱεροσόλυμα καὶ κύκλῳ, μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ». Τὸ Ἰλλυρικὸν ὅμως ἦταν ἄλλη γεωγραφικὴ περιοχὴ. Ἐπρόκειτο γιὰ τὴ γεωγραφικὴ ἐκείνη καὶ διοικητικὴ ἐπικράτεια ποὺ συμπεριελάμβανε τὸ σύνολο σχεδὸν τῆς δυτικῆς Βαλκανικῆς καὶ ἐκτεινόταν κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν τῆς ἀνατολικῆς Ἀδριατικῆς καὶ ἐφθανε σχεδὸν μέχρι τὴν Τεργέστη. Ἐπομένως τὸ Ἰλλυρικὸν δὲν ἔχει σχέση μετὰ τὴν ἐδαφικὴ ἐπικράτεια ποὺ ἐκτείνεται βόρεια τοῦ ποταμοῦ Δούναβη δηλαδὴ τὴ σημερινὴ Ρουμανία. Ἐπίσης εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πραγματοποίησε καὶ τὶς τέσσερες περιόδους τοῦ πάντοτε ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, μιᾶς ἐπικράτειας ἐνιαίας, ποὺ χαρακτηρίζοταν ἀπὸ τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα: τὴ γεωπολιτικὴ κυριαρχία, τὴν πολιτειακὴ σταθερότητα καὶ τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο. Ἐπρόκειτο γιὰ τὶς ἐλαχιστότατες ἐξωτερικὲς συνθήκες ποὺ ἔδιναν τὴ δυνατότητα στὸν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν νὰ ἀπευθύνεται στὸν τότε γνωστὸ (ἐξ ἱστορικῆς ἐποψέως) κόσμος. Ἐπομένως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δὲν κήρυξε καὶ δὲν περιόδευσε ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, πολλῶν δὲ μᾶλλον στὴν περιοχὴ βόρεια τοῦ Δούναβη, ἡ ὁποία μέχρι καὶ τὸ 106 μ.Χ. δὲν εἶχε περιέλθει στὴ κυριαρχία τῆς Pax Romana. Ἡ ἐπικράτεια ποὺ καταλαμβάνει ἡ σημερινὴ Ρουμανία ἦταν γνωστὴ στὴν ἀρχαία γεωγραφία ὡς Δακία καὶ εἶχε πρωτεύουσα τὴ Sarmizegetusa. Ἡ περιοχὴ εἶχε κατοικηθεῖ ἀπὸ θρακικὰ καὶ σκυθικὰ φύλα. Τὸ 106 μ.Χ. ὁ ρωμαϊκὸς στρατὸς ὑπὸ τὸν αὐτοκράτορα Τραϊανὸν νίκησε τὶς δυνάμεις τοῦ ἡγεμόνα τῆς Δακίας, Δεκεβάλου. Μετὰ ὁ αὐτοκράτορας Τραϊανὸς ἐποίκησε μετὰ ἑλληνικὰ φύλα τὴν κατακτημένη Δακία.

Ἔτσι μεγάλα τμήματα τῆς Δακίας ὑπήχθησαν στὴ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία καὶ ἀπετέλεσαν ἐπαρχιακὸ ἔδαφος τῆς. Ἡ κυριαρχία τῶν Ρωμαίων διήρκεσε μέχρι τὸ 271 μ.Χ.. Μετὰ ἀπὸ συνεχεῖς παρενοχλήσεις τῶν ἐναπομεινάντων ἐλεύθερων Δακῶν καὶ τῶν Γότθων οἱ Ρωμαῖοι ἐγκατέλειψαν τὴ Δακία. Μετὰ αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ Δακία ἀνέκτησε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ποὺ εἶχε ὅμως πρόσκαιρο χαρακτῆρα.

Ἡ Δακία (μετέπειτα Βλαχία) περὶ τὸ 602 μ.Χ. γνώρισε τὴ μαζικὴ εἰσβολὴ Ἀσιατικῶν φυλῶν. Γιὰ ἀρκετοὺς αἰῶνες ἡ Δακικὴ ἐπικράτεια ὑπῆρξε ὁ χώρος συσσωρευσης καὶ τὸ πεδίο εἰσβολῆς ξένων καὶ βάρβαρων φυλῶν. Γότθοι, Γέπιδες, Οὔνοι, Ἀβαροι, Σλάβοι, Οὔγγροι προήλασαν κατὰ σειρὰν στὶς Δακικὲς πεδιάδες ἀπὸ τὸν τέταρτο μέχρι τὸν ἕβδομο αἰῶνα. Μετὰ ἀκολούθησαν οἱ Βούλγαροι, Ρῶς, Οὔζοι,

Πετσενέγκοι και Κομάνοι. Έτσι βλέπουμε μιὰ διαρκή και ἀδιάκοπη εἰσβολὴ ἀσιατικῶν φύλων ἑτερογενοῦς προέλευσης, ποὺ ἦταν ἡ αἰτία μιᾶς γενικευμένης ἀναστάτωσης στὴν περιοχή. Ἡ μία ξένη φυλὴ ἐξεδίωκε τὴν ἄλλη, μέχρι νὰ ἐκδιωχθεῖ και αὐτὴ ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε ἐπερχόμενο εἰσβολέα. Σχηματίστηκε ἕνα νέο φυλετικὸ κρᾶμα λαῶν στὴν ἐπικράτεια τῆς ἀρχαίας Δακίας και γύρω στὸν δέκατο αἰῶνα ξεπηδᾷ γιὰ πρώτη φορὰ στὸ ἱστορικὸ προσκήνιο ἡ φυλὴ τῶν Βλάχων.

Ἡ διαδικασία τῆς ἐθνογένεσης βαστᾷ δύο σχεδὸν αἰῶνες και μετὰ τὴν πάροδο 200 ἐτῶν οἱ Βλάχοι ἀποκοτῶν κρατικὴ ὄντοτητα, ἀφοῦ τὸ 1185 συμμετείχαν στὴν ἀνασύσταση τῆς δεύτερης ... Βουλγαρικῆς δυναστείας ὑπὸ τοὺς Τσάρους Ἰωάννη και Ἀσέν. Κατὰ τὴν χρονικὴ αὐτὴ περίοδο οἱ Βλάχοι ἀσπάστηκαν τὸν Χριστιανισμό. Μάλιστα πρὸς ἐπίρρωση τῶν παραπάνω θὰ γίνουν και οἱ ἀκόλουθες ἀναφορές.

Ἡ γνώμη τῶν Βυζαντινῶν κάθε ἄλλο παρὰ κολακευτικὴ ἦταν γιὰ τοὺς Βλάχους. Ἐὰν και τοὺς χρησιμοποιοῦσαν σὰν μισθοφορικοὺς φύλακες στὴ φρούρηση τῶν ὄρεινῶν διαβάσεων κατὰ μῆκος τῆς τότε Ἐγνατίας Ὀδοῦ (Βλαχοκλεισοῦρες), εἶχαν σχηματίσει ἀπαξιωτικὴ ἀποψη γι' αὐτοὺς. Ὁ διακεκριμένος Βυζαντινὸς ἱστοριογράφος τοῦ ἐνδεκάτου αἰῶνα Ἰωάννης Κεκαυμένος ἀναφέρει σχετικὰ: «Τὸ τῶν Βλάχων γένος ἄπιστόν τε παντελῶς και διεστραμμένον, μήτε εἰς Θεὸν ἔχον πίστιν ὀρθὴν, μήτε εἰς Βασιλέα, μήτε εἰς συγγενὴ ἢ εἰς φίλον, ἀλλ' ἀγωνιζόμενον πάντα καταπραγματεῦεσθαι». Στὴ Χρονογραφία του ὁ Μιχαὴλ Ψελλὸς μιλώντας γιὰ τοὺς Βλάχους τονίζει: «ὄλοι ὅσοι ἀνήκουν στὸ γένος αὐτὸ εἶναι ἀνθρωποὶ ἐπίφοβοι και δόλιοι. Οὔτε συνθήκες φιλίας μποροῦν νὰ τοὺς συγκρατήσουν οὔτε τηροῦν τοὺς ὅρκους τοὺς, ἀκόμη και νὰ τοὺς ἔχουν δώσει πάνω στα σφάγια τῆς θυσίας, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν οὔτε ἱερό οὔτε ὄσιο –γιὰ θρησκεία δὲν γίνεται λόγος–, ἀλλὰ πιστεύουν ὅτι τὸ σύμπαν δημιουργήθηκε κατὰ τύχην και ὅτι ὁ θάνατος εἶναι τὸ τέλος κάθε εἶδους ὑπαρξης. Γι' αὐτὸ και εὐκολότατα συνομολογοῦν συμφωνίες εἰρήνης και ἂν τοὺς χρειασθεῖ νὰ κάνουν πόλεμο, ζητοῦν και δεύτερη συνθήκη φιλίας, ἂν ὅμως κερδίσουν ἐκεῖνοι τὴ μάχη, ἄλλους ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους σκοτώνουν, ἄλλους χρυσοπουλᾶνε κοστολογώντας με ὑψηλές τιμές τὶς σπουδαίες προσωπικότητες και, ἂν δὲν λάβουν τὴν ἐξαγορὰ τοὺς σκοτώνουν».

Ἐπίσης, θὰ πρέπει νὰ σταθεῖ κανεὶς στὴν ἀναφορὰ ποὺ κάνει ὁ π. Ἡλίας στὶς συνθήκες ἐκχριστιανισμοῦ τῶν Ρώσων, τῶν Σέρβων και τῶν Οὔγγρων. Ἀφήνει ὑπαινικτικὰ μάλιστα νὰ ἐννοηθεῖ ὅτι, στὴ ρίζα τῆς μεταστροφῆς τοὺς ὑπάρχει τὸ ὑλικὸ και μόνο συμφέρον και ἡ ἀνωθεν ἐπιβολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπὸ τοὺς ἡγεμόνες τῶν λαῶν αὐτῶν. Ὅμως αὐτὴ ἡ ἀναφορὰ ἀπαξιώνει τὸν ἐκχριστιανισμό τῶν λαῶν αὐτῶν, ἀφήνοντας νὰ σκιαγραφηθεῖ ὅτι πρόκειται γιὰ δεύτερης ποιότητας Χριστιανισμό. Βέβαια δὲν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὁ πρῶτος ἡγεμόνας τῶν Ρώσων ὁ Βλαδίμηρος ποὺ ἀσπάστηκε τὸν Χριστιανισμό, εἶναι και Ἅγιος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Δὲν ἔχει σημασία νὰ διεκδικεῖ κάποιος χρονικὰ πρωτεῖα στὸν ἐκχριστιανισμό τοῦ λαοῦ του, οὔτε νὰ διακηρύττει τὴν ἀνιδιοτελεῖ ἀύθεντικὴ του Χριστιανικὴ μοναδικότητα ἐναντι τῆς ὑποτιθέμενης ἰδιοτελοῦς πνευματικότητος τῶν ἄλλων, ἀλλὰ νὰ βιώνει πάντοτε αὐτὸ ποὺ προσέλαβε και νὰ ἀναγνωρίζει τὰ πνευματικὰ δάνεια ποὺ παρέλαβε. Ἄλλωστε ὄλοι χρεώστες και ὀφειλέτες εἴμαστε.

Τελειώνοντας θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι και σέβομαι τοὺς ὁμόδοξους Ρουμάνους ἀδελφούς μας και μάλιστα θεωρῶ τὸν πατέρα Δημήτριο Στανιλοάε, ὡς ἕνα ἐκ τῶν μεγαλυτέρων θεολογικῶν ἀναστημάτων τῆς Ὁρθόδοξης Θεολογίας τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα. Οἱ παραπάνω σκέψεις δὲν ὑπέχουν κατὰ κανένα τρόπο τὴν παραμικρὴ προσωπικὴ ἀντιπαλότητα με τὸν πατέρα Ἡλία, τὸν ὁποῖο σέβομαι και ἐκτιμῶ ιδιαίτερα.

Βασίλης Π. Μακρῆς.

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ

Ἀγαπητὴ ΕΥΛΟΓΙΑ,

Εὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω κι' ἐγὼ τὴ χαρὰ μου γιὰ τὸ νέο χῶρο στὴν ὁδὸ Ἀσκληπιοῦ 71-75, τὸν ἀφιερωμένο στὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο τοῦ Ναοῦ μας, καὶ τὰ συγχαρητήριά μου στὸν υπεύθυνο τοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου π. Φίλιππο, στὸν ἄξιο συμπαραστάτη του π. Γεώργιο καὶ σὲ ὅλους τοὺς συνεργάτες καὶ συνεργάτιδες στὴν ἱερὴ αὐτὴ διακονία.

Πολὺ εὐστοχα, στὸ ἄρθρο του «Ὁ νέος τόπος νὰ φέρῃ καὶ νέο τρόπο» στὸ Φύλλο τοῦ Νοεμβρίου 2006, ὁ π. Γεώργιος ἐπισημαίνει ὅτι ἔργο τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι ἡ ἄσκηση κοινωνικῆς προνοίας, ὅπως πολλοὶ πιστεύουν, οὔτε ἀνταγωνίζεται τὸ Κράτος στὸν τομέα αὐτό, ἀλλὰ τὰ καλὰ ἔργα ἀποτελοῦν καρπὸ καὶ ἀπόδειξη τῆς γνήσιας καὶ ζωντανῆς πίστεως («Ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρὰ ἐστὶ» (Ἰακ. 2, 20).

Μὲ ἐνδιαφέρον μελέτησα τὶς ὁδηγίες τοῦ Βιβλίου τῆς Σοφίας Σειρᾶχ γιὰ τὸν τρόπο ἀσκήσεως τῆς ἐλεημοσύνης καὶ πραγματικὰ στὸ 4^ο κεφάλαιο ὁ ἱερός συγγραφεὺς συνιστᾷ νὰ γίνετα ἡ φιλανθρωπία μὲ τρόπο γνήσια «εὐαγγελικό», μὲ ἀρχοντιά, μὲ προθυμία καὶ μὲ ἰλαρότητα, ὅπως ὁ Κύριος καὶ οἱ Ἀποστολοὶ μᾶς διδάσκουν στὴν Καινὴ Διαθήκη. Ἀλλὰ στὸ 12^ο κεφάλαιο, οἱ ὁδηγίες ποὺ δίδονται δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθοῦν κατὰ γράμμα στὴν ἐποχὴ τῆς Καινῆς Διαθήκης ποὺ ζοῦμε (ἂν καί, ὅπως γράφει ὁ π. Γεώργιος, σὲ πολλὰ σημεῖα μοιάζει μὲ τὰ προχριστιανικὰ χρόνια). «Παρήλθεν ἡ σκιά τοῦ Νόμου, τῆς Χάριτος ἐλθούσης» καὶ ἐπομένως οἱ ἐντολὲς καὶ ὁδηγίες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πρέπει νὰ ἐρμηνεύονται στὸ φῶς τῆς Καινῆς. Ὁ Νόμος τῆς Χάριτος, τὸ Ἱερὸ Εὐαγγέλιο, δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἐφαρμόσουμε κατὰ γράμμα τὸ «Δὸς τῷ εὐσεβεῖ καὶ μὴ ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Εὐ ποιήσον τῷ ταπεινῷ καὶ μὴ δῶς ἀσεβεῖ».

Στὰ ἐρμηνευτικὰ σχόλια τοῦ 12^{ου} κεφαλαίου (Ἑρμηνεῖα Παλαιᾶς Διαθήκης Τόμος 26^{ος}: Σοφία Σειρᾶχ σελ. 55 - 57) ὁ μακαριστὸς π. Ἰωὴλ Γιαννακόπουλος γράφει: Στ.1.: Ἀνωτέρα τῆς ἐντολῆς ταύτης εἶναι ἡ εὐαγγελικὴ σύστασις : «Ἐὰν δανείζετε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; ... ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες» (Λουκ. 6, 35). Στ. 4.: «δὸς τῷ εὐσεβεῖ...» Αὐτὸ εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὸ Ματθ. 5, 42-48. Συμφωνεῖ ὅμως πρὸς Ραββινικὰς ἐντολάς. Στ. 7.: δὸς τῷ ἀγαθῷ καὶ μὴ ἀντιλάβου...» Ἡ σύστασις αὐτὴ εἶναι πρὸ τῆς Χάριτος καὶ ἐπομένως ὑστερεῖ τῆς εὐαγγελικῆς ἀρετῆς «ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν».

Στὸ θέμα αὐτὸ μεταφέρω αὐτούσια τὰ λόγια τοῦ συγχρόνου Πατρὸς καὶ Διδασκάλου τῆς Ἐκκλησίας μας π. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου, ἀπὸ τὸ βιβλίο «Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα» (σελ. 79-80) :

Ἐρώτηση: Νὰ ἐνισχύουμε κάποιον ποὺ δὲν εἶναι Χριστιανὸς καὶ δὲν ἐκκλησιάζεται;

Ἀπάντηση (π. Ἐπιφανίου): Δὲν μπορούμε νὰ ξεχωρίσουμε τὰ στομάχια σὲ στομάχια ποὺ πηγαίνουν στὴν Ἐκκλησία καὶ σὲ στομάχια ποὺ δὲν πηγαίνουν. Ἄν κάποιος σοῦ κτυπήσῃ τὴν πόρτα καὶ ξέρεις ὅτι πεινάει (ἂν δὲν πεινάῃ, αὐτὸ ποὺ θὰ τοῦ δώσης μπορεῖ νὰ πάῃ νὰ τὸ πιῇ κρασί στὴν ταβέρνα, νὰ μεθύσῃ καὶ νὰ τοῦ κάνῃ καὶ κακό), ἐσὺ θὰ τοῦ δώσης ἓνα κομμάτι ψωμί καὶ κάνε καὶ προσευχὴ νὰ τὸν φωτίσῃ ὁ Θεός. Ἴσως ἡ ἀγάπη σου, πρὸς τὸν ἄνθρωπο αὐτὸ νὰ γίνῃ κάποτε ἀφορμὴ νὰ πλησιάσῃ τὸν Χριστό. Δὲν μπορούμε νὰ ποῦμε στὸν ἄλλο: «Πέθανε γιὰτὶ δὲν ἐκκλησιάζεσαι ἢ πέθανε γιὰτὶ δὲν εἶσαι Χριστιανός. Οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ ἐνίσχυαν καὶ τοὺς εἰδωλολάτρεις ἀκόμη. Ὅπως ὁ Θεός «τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους» (Ματθ. 5,45), ἔτσι κι' ἐμεῖς τὸ καλὸ θὰ τὸ κάνουμε στὸ συνάνθρωπό μας ἀδιακρίτως χρώματος,

φυλῆς, θρησκευάτος, ηλικίας κ.ο.κ. Τὸ καλὸ θὰ τὸ κάνουμε σὲ καθέναν ποὺ ἔχει ἀνάγκη. Μόνο ἐάν ξέρης, ὅτι τὰ χρήματα θὰ τὰ πάρη καὶ θὰ τὰ παίξη στὸν Ἰππόδρομο π.χ., τότε φυσικὰ δὲν θὰ τὸν βοηθήσης, διότι γίνεσαι καὶ σὺ συνεργὸς στὸ κακό.

Ἐρώτηση: Ἄμα εἶναι αἰρετικός;

Ἀπάντηση: Ἄφου εἶπαμε καὶ γιὰ εἰδωλολάτρες!

Μετὰ τὴ σαφὴ τοποθέτηση τοῦ μακαριστοῦ καὶ σοφοῦ Γέροντα, κάθε ἄλλο σχόλιο περιττεῦει.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴ φιλοξενία.

Στέφανος Π. Σβορώνος

Σεβαστέ μου π. Βασίλειε

Τὸ περισπούδαστον κύριον ἄρθρον σας «Διάλογος μεταξὺ Ὁρθοδόξων» τοῦ τ. Ὀκτωβρίου ε.ε. καὶ ἡ φράσις «ἔχουμε χωρισθεῖ σὲ δύο ἄτυπες παρατάξεις, ποὺ ἡ μία χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ἄλλη ζηλωτική», μὲ ὠθεῖ νὰ ἐρωτήσω: εἶμαι ζηλωτῆς καὶ ἐγωῖστῆς, ὅπως μὲ χαρακτηρίζη σ' ἐπιστολήν του ἡλικιωμένος φίλος καὶ εὐσεβῆς χριστιανὸς ποὺ γράφει θεολογικὰ βιβλία χωρὶς νὰ εἶναι θεολόγος, ὅταν δὲν συμφωνῶ μαζί του ποὺ γράφει ὅτι ὁ Χριστὸς γεννήθηκε τέλειος ἄνθρωπος καὶ ἔλαβε ἀργότερα καὶ τὴ θεϊκὴ ιδιότητα; Ὅτι «τὸν Μονογενῆ υἱὸν (ὅπως τὸ γράφη) καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ... ἐγέννησεν (ἡ Παναγία μας) ὡς τέλειον ἄνθρωπον καὶ ὄχι ὡς Θεὸν» καὶ ὅτι «αὐτὴ ἡ ἐρμηνεία... δὲν εἶναι δική μου ἐρμηνεία, ἀλλ' εἶναι ἐρμηνεία ποὺ υἰοθετήθη ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ περιελήφθη εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως»! Καὶ εἰς ἑτέραν ἐπιστολήν του ὁ ἀνωτέρω φίλος συγγραφεὺς μοῦ γράφει ὅτι «ὁ Κύριος μετὰ τὴν ἀνάστασιν εἶχε σῶμα ἀστρικόν»!.

Νομίζω ὅτι τὰ ἀνωτέρω χρήζουν σχολιασμοῦ ἀπὸ τὸ ἔγκυρον θεολογικὰ ἔντυπον «Εὐλογία».

Ὡς πρὸς τὴν «Ἱεροψαλτικὴν ἀνακαίνισιν», ποὺ ζητοῦν μερικοὶ ἀναγνώστες σας, δύναμαι νὰ σκεφθῶ ὅτι θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐκλεκτοῦ συναδέλφου Μουσικοδιδασκάλου κ. Μαρούλη καὶ θὰ δημιουργήσῃ Βυζαντινὴν (καὶ ὄχι Εὐρωπαϊκὴν) Χορωδίαν καὶ νὰ ψάλλουν πολλοὶ μαζί, ὡς ἡ Χορωδία τοῦ κ. Λυκούργου κ.ἄ., διὰ ν' ἀποφευχθῇ τὸ μονότονον, ὅπως γράφουν.

Εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλοξενίαν

Χρῖστος Εὐστ. Λεβέντης

Θεολόγος-Φιλολόγος-Ἱεροψάλτης

Η ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

Προσκαλούμε όλους τους ένορτες μας, μικρούς και μεγάλους, μαθητές και γονείς, να έρθουν στην Χριστουγεννιάτικη Γιορτή, που θα παρουσιάσουν τα παιδιά του Νεανικού μας Κέντρου την Κυριακή **17 Δεκεμβρίου 2006** και ώρα **7³⁰** μ.μ. στην αίθουσα «ΔΕΛΦΟΙ» του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών (Σίνα και Άραχώβης).

Το έορταστικό πρόγραμμα περιλαμβάνει :

Χριστουγεννιάτικους Ύμνους, τραγούδια και παραδοσιακά κάλαντα που θα αποδώσει ή χορωδία του Νεανικού μας Κέντρου.

Κλασική μουσική από ομάδες παιδιών.

Άπαγγελία κειμένων και ποιημάτων.

Θα είμαστε όλοι εκεί να χειροκροτήσουμε και να χαρούμε την προσπάθεια και τον κόπο των παιδιών μας.

Ο Υπεύθυνος Νεότητος
π. Πασχάλης Γρίβας

ΕΝΟΡΙΑΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

* Το Σαρανταλείτουργο των Χριστουγέννων συνεχίζεται κανονικά. Στις καθημερινές Θ. Λειτουργίες προηγείται Όρθρος που αρχίζει στις **7³⁰**.

* Τις Κυριακές **3** και **31** Δεκεμβρίου και το Σάββατο **6** Ιανουαρίου θα τελεσθῆ στο παρεκκλήσιό μας του Άγ. Νεκταρίου Θ. Λειτουργία στη **Ρουμανική γλώσσα**.

* Την **ημέρα των Χριστουγέννων** θα τελεσθῶν δύο Θ. Λειτουργίες με Όρθρο.

Ἡ **Α΄** Θ. Λειτουργία θα τελεσθῆ στο Ναό του Άγ. Νικολάου και ὁ Όρθρος της θα ἀρχίσῃ στις **5** τὸ πρωῖ.

Ἡ **Β΄** Θ. Λειτουργία θα τελεσθῆ στο Παρεκκλήσιο τοῦ Άγ. Νεκταρίου και ὁ Όρθρος της θα ἀρχίσῃ στις **8** τὸ πρωῖ.

* Τὴν Κυριακὴ μετὰ τὰ Χριστούγεννα, **31η** Ἰανουαρίου θα τελεσθῆ **ΜΙΑ** Θ. Λειτουργία.

* Στις **5** Ἰανουαρίου **2007**, παραμονὴ τῶν Θεοφανείων, ὁ Όρθρος θα ἀρχίσῃ στις **6³⁰** τὸ πρωῖ και ἐν συνεχείᾳ θα ἀναγνωσθοῦν οἱ μεγάλες Ὑμνες και θα τελεσθοῦν ἡ Θ. Λειτουργία και ὁ Μ. Ἀγιασμός, με τὸν ὁποῖο ἀγιάζονται τὰ σπίτια τῶν Χριστιανῶν. Τὴν ἡμέρα αὐτὴ γίνεται αὐστηρὴ νηστεία στο τραπέζι με φαγητὸ χωρὶς λάδι.

Ὅσοι ἐπιθυμεῖτε νὰ ἀγιάσουν οἱ ἱερεῖς τὸ σπίτι σας, πρέπει νὰ μᾶς τὸ δηλώσετε ἐγκαίρως, ἕως τὶς **3** Ἰανουαρίου, διότι οἱ ἱερεῖς δὲν θα ἐπισκεφθοῦν τὰ σπίτια ἀπρόσκλητοι.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΑΓΡΥΠΝΙΑ

Τὸ βράδυ τῆς Πρωτοχρονιάς ἀπὸ τὶς 9⁰⁰ ἕως τὶς 1¹⁵ τὸ πρωῒ θὰ τελεσθῆ Ἀγρυπνία στὸ Παρεκκλήσιό μας τοῦ Ἁγ. Νεκταρίου. Τὴν Ἀγρυπνία αὐτὴ καθιερώσαμε στὸ Ναό μας ἀπὸ τὸ 1980. Τότε, στὴν πρώτη Ἀγρυπνία εἴμαστε 10 ἄνθρωποι. Σήμερα δὲν μᾶς χωράει τὸ Παρεκκλήσιο, παρ' ὅτι ἔχει χωρητικότητα 350 ἀτόμων! Τόσο πολὺ ἀγάπησαν οἱ ἑνοριῖτες μας τὴν Ἀγρυπνία αὐτὴ γιατί τοὺς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ὑποδεθοῦν μὲ τὸν οὐσιαστικώτερο τρόπο τὸν καινούργιο χρόνο. Μέσα στὴ Θ. Λειτουργία!

Στὴν Ἀγρυπνία τῆς Πρωτοχρονιάς εὐλογοῦμε καὶ τὶς προσφερόμενες Βασιλόπιτες, οἱ ὁποῖες περιέχουν ἐπίχρυσο εἰκόνισμα.

Η ΕΝΟΡΙΑ ΩΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

 Ομιλίες μὲ σκοπὸ νὰ βοηθηθοῦμε στὴν πνευματικὴ μας ζωὴ γίνονται στὴν ἐνορία μας:

* Κάθε **ΚΥΡΙΑΚΗ** πρωῒ, μετὰ τὴν Θ. Λειτουργία, ἀπὸ τὶς 11³⁰ ἕως τὶς 1³⁰ τὸ μεσημέρι, στὴν Πνευματικὴ μας Ἑστία (ὁδὸς Μαυρομικάλῃ 96), μὲ γενικὸ θέμα «*Ἡ δομὴ καὶ λειτουργία τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Ἡ ὑγεία καὶ ἡ Παθολογία τῆς*».

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θέματος γίνεται διάλογος μὲ τοὺς ἀκροατές.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ὁμιλίας παρατίθεται δωρεὰν ἓνα μικρὸ πρόγευμα πρὸς ἀναψυχὴν τῶν προσερχομένων εὐθὺς μετὰ τὴ Θ. Λειτουργία.

* Κάθε **ΤΡΙΤΗ** (Μαυρομικάλῃ 96): 6⁰⁰ - 7⁰⁰ μ.μ. **ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ** μὲ θέμα «*Ἑρμηνεύοντας τοὺς Ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας μας*».

Ἡ ΣΧΟΛΗ ΣΥΖΥΓΩΝ & ΓΟΝΕΩΝ λειτουργεῖ κάθε Τρίτη 7⁰⁰ - 8⁰⁰ μ.μ.

Ἐπεύθυνος Συνάξεων: π. Βασίλειος Βολουδάκης.

* Κάθε **ΤΕΤΑΡΤΗ** ἀπόγευμα, στὸ Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγ. Νεκταρίου μετὰ τὸν Ἑσπερινὸ καὶ τὴν Παράκληση οἱ ὁμιλίες ἔχουν γενικὸ θέμα: «*Ἑρμηνεύοντας καὶ μαθητεύοντας στὴν Ἁγία Γραφή*».

Ἐπεύθυνος-Συντονιστής: π. Φίλιππος Μίαρης.

ἐνοριακὴ **ΕΥΛΟΓΙΑ**

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. Ν. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ (Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν) Ἀσκληπιοῦ 38 - Ἀθήνα- Τ.Κ. 106 80
Τηλέφωνο: 2103612449 - Fax: 2103627037

www.agiosnikolaosasklipiou.gr

Ἐπεύθυνος Συντάξεως:

π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Ἰωάννης & Νίκη Φερτιάκη

Ἐπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μητέρας τους

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑΣ ΛΟΥΒΡΟΥ